

ELŐFIZETES

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hóra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hóra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK.

4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Szerda, április 22.

Mai számunk főbb közleményei:

- Aradi esküdtek ítélnek bihari méregkeverők fölött.
- Az ülésszak berekesztése.
- Római jog érvényes 1914-ben.
- A Ház új alelnöke.
- Tolvaj helyett elfogott detektív.
- Főlakasztják az apagyilkost.
- Az aradi ekvíváció lovasünnepe.
- Meggyógyul a király.
- Az új sajtótörvény a vádlott javára.
- Nem kell olasz pápa.
- Gázmérgeztől megölt horvát milliomos.
- Tarkaságok.

Az üdvövések.

Arad, április 21

Romlatlan ujságolvasók, akik a nyomtatott írás minden betűjét komolyan veszik, a fejüket csóválgatják Wilson, az Egyesült Államok elnökének cselekvésmódja fölött. Hogy nálunk, Európában, háboruba keveredhetnek holmi üres presztizs-kérdés fölött, holmi udvari etikett-hiba miatt, holmi méltóság sérelem okán: elég baj. De a józan, külsőségekre nem adó, eszes Amerika?... Hiszen még Európában is voltak dolgok, a mikért Bismarck egy pomerámai gránátos esontját nem áldozta volna! És Wilson elnök, az Egyesült Államok kongresszusának főhatalmazásával és beleegyezésével, befűteti az Unió legszebb hajóit és kész hadat viselni, embervért, zsoldos hadserege javát áldozni — az üdvövések

dolga miatt! Azért, mert Huerta csak úgy hajlandó az amerikai hadihajóknak a tisztelgő és bocsánatkérő üdvövéseket megadni, ha azokat az Egyesült Államok hajói viszonozzák. Még pedig nem is egyszerűen, hanem huszonegy üdvövéssel. Ocsóbban nem adja Huerta. És miután Wilsonnak ezt teljességgel lehetetlen megadnia, e miatt lesz, vagy lehet háboru az Egyesült Államok és Mexicó között.

Fanatikus békebarátoknak, innét, rengeteg sok mértőföldnyi száraz terület és tengervíz távolságából, kedvük lehet arra, hogy Wilsont jobb belátásra bírják. Az „okosabb enged“ és az „erősebb méltányos“ elve mindenestre ezt parancsolja. Inkább dördüljön el huszonegy ágyulövés, százhuszonegy, ezerkettőszázötz, a levegőbe, hogy sem egy is, a mely embereket pusztít. Hogy Tampicóban az Egyesült Államok méltóságán esett sérelem! Ugyan, Elnök ur, ha az unió hajói viszonozzák is Huerta üdvövéseit, senki se fogja az Egyesült Államokat meghunyászkodással, lealázkodással, becsületvesztéssel, az állami önérzet fölázdosásával vádolni! A világ, ugy az ó, mint az új világ — ha valamelyiknek véleményére adnak, — egyszerűen azt fogja mondani, hogy a derék yankee-k megtették azt, a mi nem került pénzükbé, vagy mindenestre aránytalanul kevesebbe, mint egy háboru került volna és így kiké-
rülték a sok vérveszteséget és renge-

teg anyagi kárt, a mely egy háboru nyomában járt volna. Nem lenne ez az eszebb?

Közben azután egyéb ujsághirek is olvashatók. Hogy Mexicónak hatalmas petróleum-forrása vannak, a melyek fölött az amerikai és az angol tőke versenyez egymással. Hogy Mexicónak egyéb üzleti és gazdasági dolgai vannak, a melyeket az Egyesült Államok a maguk javára kamatoztattak, mialatt Mexicó fölött a politikai gyámkodást gyakorolták. És ezekből az egymáshoz nem kapcsolt hírekből lassanként megérzi a romlatlan olvasó és a lelkes békebarát, hogy Mexicóban egyébről is szó van, mint az üdvövésekről. Sőt csakis egyébről. A mint hogy minden háborut ilyen presztizs-kérdések örve alatt vívtak meg — gazdasági érdekekért. A Balkán államok a Törökországban élő keresztények fölzsabadtásáért indultak harcba, — hogy a maguk népeinek földbirtokokat szerezzenek. Ideális jelszavakat, magasan lengő frázisokat tűznek ki, — hogy alatta a koncert való harenak közönséges voltát ne vegyék észre. A hódítani vágyó államok ép oly erőszakosan keresik a háborura való indokot, amikor az érdekeiket ezzel, vagy legalább is a megfélemlítéssel akarják biztosítani, mint ahogyan a farkas a bárányba köt belé, azon a cimen, hogy elissza előle a patak vizét.

Áldozat a sátor előtt.

írta: Bede Jób.

I.

Sok virágot összegyűjtöttek a nőegylet karácsonyi bazárjára, melyet (mint az a helyi lapokban már szeptember óta olvasható) a Mária Valéria-árvaház gyermekeinek öröme rendeztek. A legszebb kaméliák, a Scheier gróf kertjéből csodás pompájú rózsák, az „aeroplan“-ra keresztelt ezer változatu szegfűk, de suttomban a nagyratörő polgárok részéről a kertésztől vásárolt, megdrótozott olasz postavirágok is odakerültek, még jácint is, de menyinyi rózsaszínű és fehér unalmas jácint. Hanem mind virág mégis és illatával elkábító, hogy a vén redout ünnepiessé lesz általa, mint egy nászház.

Már délután három óra van. Fogatok állanak meg a redout ajtajában, az udvar felől. Utánuk bérkocsik sorban. Az ablakból bundák közül mosolygó arcok és meleg szemek világolnak ki. Majd a léposók felől elszánt gavallérok igyekeznek karjukat ajánlani udvariasan a dámáknak. A zsakettjük gallériját feltűrik. Köz-közbe hallható, hogy az asszonyok aggódnak:

— Az istenért, Béla, ilyen könnyelműség! Maga megfagy! Rögton visszaszaladjon!

A Bélák nem szaladnak vissza. De meg se fagynak.

Ellenben a teremben már a pódiumról Doktor István, a klasszika filológus tanára, gyönyörű citátumokkal ékesített beszédben üdvözli a Valéria árvaház nevében a jótékony egylet elnököt. Az elnököt nagy csokrot tart a kezében. Két leánya mögötte. Clarisse és Helén, áhitattal hallgatják a professzort, amint bevégzi a beszédet eképpen:

— Most pedig, méltóságos asszonyom, gyönyörködjek remek műve ragyogásában!

Ki hallja már? A bazárt megnyitották. A karzaton a farsangra szóló új valcerekét játszó és édes zsongás indul a sátrak között, hol, (bocsánat a helybeli ujság szükszavuságáért) „a legszebbek a legszebbeket árulják; virágok a virágokat.“ Elöl a szinpad van, hol hír szerint zongoráznak, énekelnek és magánjeleneteket adnak elő, de ezekből semmit se lehet hallani.

Mindenki mással van bizony elfoglalva. A vásárral a szegények javára. Belül a buffetben is. Ide az asszonyok adták a rengeteg sok halat és tortát, annyit, mintha százezer éhenhalót kellene egy nap alatt jóllakatniok hallal és tortával, az édes, jó asszonyoknak. Itt is a legszebbek, pikáns kis kötényekkel, a jótékonyág érdekében óriási parlamentirozás után egy vonásnyira szabadon ragyogó karokkal kínálják

az ennivalókat. „Ennivalók az ennivalókat.“ Így mondja a legszellemesebb városi tanácsos. S ezzel, valószínűleg közkívánatra, az idézések bezárom.

Ah, édes, ragyogó szép karácsonyi bazár! Ahol lazább a gardirozás és a nagy szabadság bátorító és az etikett mindössze egy tisztességes kabát, meg harminc fillér beléptidij és egyetlen elegancia a vásárlás. Az uri kaszinó itt van, az egész mágnásvilág, a jégcsalád, meg a zseni-körhöz tartozó familiák. A kereskedők feleségei sugdolóznak: „Angyalom, Fanny leányom az Emma grófkisasszonnyal egy sátorban árul.“ A másik: „Az anyám a főispán leánya szomszédságában. Látja, beszélgetnek is.“

A bársony-fauteuilleket a terem közepén összehuzzák. Sétálók akadnak. Az ajtó felől egyre többen jönnek. Az elnök grófné arca ragyog a siker örömetől. Amellett félig hangos beszéldek:

- Ha most azt mondanám...
- Csitt...
- Az én kezemből...
- Boldogság...
- Ah...

Igen, itt változnak a fehérszárnyu ábrándok aranyos valósággá és találkoznak a sejtelmek és a gondolatok megszólalnak, regények szövődnek, indulnak a vigjátékok, de a

dés önmagától megszűnt. A szerződés célja — mondja a kereset — az volt, hogy a részvénytársaságnak a fakitermelési jog által a kohászathoz elegendő faszene álljon rendelkezésére s hogy az alapítvány értékesítse fáját, amelynek akkoriban 1805-ben ugyszólván egyáltalán nem volt értéke és piaci ára. Ebből a körülményből magyarázható, hogy a szerződés a fa árát a vas piaci árától tette függővé. A szerződés szellemében benne van a vasipari viszonyok bizonyos alakulása, amelynek változatlan fenmaradása előfeltétele a szerződés érvényességének. De a szerződés megkötése óta a vasipari viszonyok lényegesen változtak azáltal, hogy a faszénnel való fűtés helyébe a kokszal való fűtés lépett s így a fakitermelési jog, amely ez előtt létfeltétele volt a vasműveknek, nélkülözhetővé vált. A változott viszonyok ellenére is a részvénytársaság, illetve annak jogutóda a szerződés betűihez ragaszkodva még mindig a vas piaci ára alapján fizette a kitermelt famennyiséget, úgy, hogy a fa évszázados enormis áremelkedése értéktelen maradt az erdőségek tulajdonosára nézve. A szerződés felbontásának okául felhozta még a kereset, hogy az eredeti szerződő Innerbergische Hauptgesellschaft a fatermelési jogot szorgalom alakjában bekebelezte, de miután a jog az Alpinen Montengesellschaft-tól a vallásalapra szállt át, egyúttal meg is szűnt, mert a szolgálat jellege nem türi meg a kohászati jognak a fakitermelési jogtól való szétválasztását.

A keresetnek úgy a törvényszék, mint az összes felebbezési fórumok helyt adtak. A legfelsőbb törvényszék ítéletének jogi szempontból rendkívül érdekes indokolásában kimondta, hogy a szerződés szelleméből kitűnik a szerződő feleknek az az intenciójuk, hogy csak a termelési viszonyok bizonyos alakulata mellett kössék le magukat. A római jog alapján — s így mellőzve az 1811. évi polgári törvénykönyvet — a „clausula sie stantibus“ — a tényállás változatlansága — feltétel mellett a szerződés céljának megszűntével maga a szerződés is megszűnik s így megsemmisítendő a jog, habár a telekkönyvbe örök időkre be volt bekebelezve.

nyalnak szüzi fehér szárnyakkal a napsugaras világban, elérhetlen tünemény után.

De a fáradhatlanokat és a jókat megjutalmazza az Isten.

A hó pedig hull, meleg csillagai betakarják az álmokat és Gábor Dénes elindul vala a karácsonyi bazárba, a redouthoz.

Ugy kell lenni, hogy a hideg miatt reszket, míg az oleanderekkel szegélyezett lépcsőkön felfelé halad és hogy megmelegszik, mikor a pénztárnál a jóságos mosolyu dámák szívesen fogadják és szólnak is hozzá, így:

— Bizony, szép dolog, ha az ifjuság látogatja a karácsonyi bazárt. Jó mulatást, jó mulatást!

Ah, jó mulatást kívánnak neki, mert az arcán látszik az izgalom láza és szemében a könyörgés, hogy álmait ne bántás. Bizony, itt nem mulatásról van szó, — azt mondja — hanem nagy, komoly, életbevágó dologról, egy életről, igen. Ha megmondhatná ezt!

De meg is fogja mondani most. Melanié-hoz fog menni és megszólítja. Hogyan fogja megszólítani? Amint két év óta minden perben a gondolatában: „Édes, szép tündére az én életemnek...”

Azonban — eszébe se jutott eddig — a bazárban százan és százan vannak. Itt nem az a hangulat, ami a kollégium ábrándos falai között leng. Itt kábulat fogja el az először belépőt és elszedül, mert nincs, amihez fogózkodják. Egy ismeretlen világ, ime, ahol a szerelem és imádás szavait mosolyogva ejtik ki

A Ház új alelnöke.

(Lázár István gróf lemondása. — A munkapárt értekezlete. — Összeférhetetlenségi bizottság ellenzék nélkül.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest április 21.

Az országgyűlési nemzeti munkapárt ma este fél nyolc órakor Khuen-Héderváry Károly gróf elnökle alatt népes értekezletet tartott. Az értekezlet megnyitása után az elnök jelentette, hogy Lázár István gróf képviselőházi alelnök arra kérte a pártvezetőséget, hogy egyéb elfoglaltsága és egészségére való tekintettel ne jelöljék újból alelnököknek. Khuen-Héderváry gróf méltatva Lázár István gróf eddigi érdemeit kijelentette, hogy a pártnak kötelessége meghajolni az ő akarata előtt és azt javasolta, hogy a párt fejezze ki köszönetét az alelnököknek eddigi nemes buzgalmaért. A Ház második alelnöki állására ezután Szász Károly mellé Simontsics Elemért jelölték. Az értekezlet a jelöléseket az elnöki, háznagyi, jegyzői állásokra ezzel a változtatással ejtette meg.

Az elnök ezután azt javasolta, hogy a bizottsági jelöléseket is ejtsék meg és tekintettel arra, hogy az ellenzék az összeférhetlenségi bizottságba se jelölt tagokat, ebbe a bizottságba is egyedül a párt tagjaiból állítsanak jelölteket, abból a célból, nehogy ennek a fontos bizottságnak — amelynek a tagságáról lemondani nem lehet — a működése elé azáltal, hogy az ellenzéki tagok az üléseken nem jelennek meg, akadályok gördítenek.

Ehhez a kérdéshez Tisza István gróf is hozzászólt:

— Egy félreértés elkerülését célozza — ugymond — amikor magyarázza, miért jelölnek csak munkapárti tagokat az összeférhetlenségi bizottságba. Ennek a tagságáról nem lehet lemondani s így az ellenzék nem is mondhatott le a múlt ülésszakban, amikor megválasztották. Lehetett volna azt a formát választani, amelyre a régi házszabályok is módot nyújtanak, hogy tudniillik ha valaki a bizottság két ülésén nem jelenik meg, erről jelentést tesznek a Háznak és ennek alapján a Ház törli az illetőket, de előzékenyebb és conciliánsabb eljárásnak tartja, hogy az új ülésszak elején, miután az ellenzék nem akar részt

venni a bizottság tárgyalásaiban, másokat válasszanak helyükbe. Azért magyarázza meg álláspontját ilyen részletesen, nehogy ráfoghassák, hogy célzattal hagyták ki az ellenzéki tagokat a bizottságból. A bizottsági jelöléseket ezután a kijelölő bizottság felolvasott jegyzéke alapján megejtették.

Antal Géza előadó ismertette és elfogadásra ajánlotta a kisebb tárcák költségvetését, amit az értekezlet tudomásul vett. A tételek mind az előző évi keretekben mozognak, csak az államadósságok tétele mutat emelkedést, ez törvényhozási intézkedésen alapszik.

Beöthy László előadó a belügyi tárca költségvetését ismertette hangsúlyozza, hogy a többkiadások negyven százaléka a községi és körjegyzők illetményeinek szabályozásával függ össze. Ez mutatja, hogy a törvényhozás milyen jóakarattal viseltetik a közszolgálat érdemes munkásai iránt. Az egyéb emelkedések közbiztonsági, humanisztikus, gyermekvédelmi és egészségügyi célok fejlesztésével függnek össze. Az állások szaporításánál a belügyminiszter a legnagyobb takarékosággal járt el.

Az értekezlet a költségvetést elfogadta, a napirend ezzel kimerülve, Khuen-Héderváry Károly gróf elnök tekintettel arra, hogy a párt új helyiségbe költözik, beszédet intézett a párt tagjaihoz, amelyben megható szavakkal emlékezett meg az ebben a helyiségben eltöltött negyven év diadalmas emlékeiről. Mint szabad-elvű pártból — mondotta — innen indult ki a magyar állam modern alapokra való felépítése, később leszorultak a politikai élet irányításától, de fentartották változatlanul politikai eszményeiket s a nemzet újból nekik adott igazat és annyira megerősödvé tértek vissza, hogy talán sohasem voltak együtt ennyien a helyiségben, mint most.

Az elnök szép szavait meleg tapsokkal fogadta az értekezlet, majd a párttagok a szokásos heti vacsorára gyűltek össze a Hungaria-szállóban.

A főrendiház ülése. Budapestről jelentik: A főrendiház ma délután négy órakor Jósika Samu báró elnökle alatt ülést tartott. Az elnök meleg szavakkal emlékezett meg a király betegségről, majd felolvasták az ülésszakot berekesztő királyi kéziratot. A főrendiház holnapi ülésén választja meg a különböző bizottságokat.

III.

Hazament volna a kollégiumba, de eltévesztette az utat. A hó mindent egyformává alkotott. Csak a „Sárga Fogadó”-t találta, ahol most üres a vendégszoba. A cigányok valami német valcert játszottak.

Ő leült az asztalhoz s nézte a füstös falon az incselkedő képeket; szerelmes leányokat, ahogy epedve az ifjak felé csókra nyújtják az ajkukat és ölelésre a derekukat.

— Oh — így sóhajtott — mindenki boldog, csak én vagyok szerencsétlen, nagyon szerencsétlen.

Hajnál felé érkezett haza. A kollégiumban mindenki aludt még. Nesztelenül ment be a szobába s egy darabka papírra ezt írta: „Melaine — éretted!”

Aztán a második folyosón egy oszlop mellett szívenlőtte magát s meghalt.

Sirva állották körül a pajtások.

— Miért tetted? — ezt kérdezték a halottól, aki nem felelt.

Csak a harangok zugtak, mert a város ünnepre készült; a püspök jött vala áldást osztani a hívőknek.

Őt is feloldják büne alól bizonyosan. Hisz semmi rosszat nem tett; egy regényt végzett be csupán, mielőtt elkezdődött volna és hogy tanításul legyen a többieknek, kik olyan gyakran szárnyalnak az ábrándok világában telhetetlen álmokkal.

s az egész levegője a teremnek, minden virágnak a kelyhe ettől illatos.

A legmagasabb helyen, közel a buffethez, ott áll Melaine. Nagy szerencse-kosár előtt áll és mosolyogva kínálja a számokat, melyekkel igen drága portékákat lehet nyerni: egy pohár pezsgőt az ő kezéből, vagy egy száll kaméliát. Nagy tömeg veszi körül a szerencse-kosarat.

De hogyan történhetett, hogyan nem, Gábor Dénesnek utat nyitnak. Ő ott van már a mosolygó leány előtt, kinek keze a szerencse számaiért nyul:

— Egy üres; nem nyert! — hallatszik édes beszéde.

— Kettő üres!

— Három! Négy! Öt! Hat!

— Mind üres! Szegény fíu, maga szerencsétlen. De ime, egy pohár pezsgő, a nagyon szerencsétleneknek ez ingyen jár.

Kacagva szólt így Melaine és feléje nyújtotta a poharat és egy szál virágot a kabátjába tűzött.

Megitta-e Gábor Dénes a pezsgőt, avagy nem, — ki tudja. Eszrevenni az ilyet akkora sokadalomban, mint a karácsonyi bazár nem lehet.

Csak azt hallá Dénes, hogy őt kikacagják és érezé, hogy félretolták őt, onnan mielőtt egy hangot is szólhatott volna. Am érezte azt is, hogy szólnia örülség lenne, az ő álmának itt vége van.

Tolvaj helyett

elfogott detektív.

(Hajtsza az éjszakában. — A furfangos betörő. — Loknis Pufi.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, április 21.

Tegnap éjszaka érdekes eset történt a Ferenc-köruton. Egy a főváros területéről örök időkre kitiltott, veszedelmes, többször büntetett zsebtolvaj ötletes rögtönzéssel felette kellemetlen helyzetbe hozta a rendőrség egyik buzgó detektív csoportvezetőjét, a kitűnő Hegedűs Aladárt, aki a zsebmetszők réme és legkiválóbb üldözője.

A csoportvezető detektív hivatalos cirkálásáról hazafelé igyekezett szombaton éjszaka a veszélyes Ferencvároson, a Liliom utcán át. Az obskurus utcán végighaladva, nem találkozott gyanús emberrel. Midőn azonban az Üllői-utóról kikanyarodva, a Ferenc-köruttra ért, észrevette, hogy a villamos megállóhely előtt, ahol egy nagyobb csoport várta az utolsó kocsit, egy elegánsan öltözött fiatal ember veszi szemügyre a várakozókat. A detektív, midőn tisztos távolból jobban megnézte a fiatal embert, nyomban felismerte benne egyik legveszedelmesebb zsebtolvajt, Lichtmann Józsefet, akit a tolvajvilág — nyilván dus hajzataról — a loknis Pufi guny néven ismer.

Hegedűs mód felett megörült a találkozásnak, annál is inkább, mivel a zsebmetszőt, aki fél éve szabadult ki a lipótvári fegyházból, már hetek óta keresi. A detektív-csoportvezető, nehogy az őt jól ismerő tolvaj meglássa, a várakozó házikó mögé rejtőzött és onnan figyelte a loknis Pufit.

Régi igazság, hogy miként a vad messziről megérzi a kopót, úgy a tolvaj is megsejti, amikor „kiberer” van a közelben. Így volt most is. A mindaddig nyugodtan viselkedő Pufi egyszerre ideges lett. Mintha érezte volna a detektív szuró szemét, türelmetlenül járt föl s alá és figyelve tekintett szét a gázlámpák fényénél.

Hirtelen, szinte önkéntelenül a házikóra tekintett és ott csakhamar észrevette a mögötte meglapult detektívet. A zsebmetsző nem várta meg, míg Hegedűs előjött rejtékhelyéről, hanem gyors elhatározással futásnak eredt. A detektív természetesen — Tolvaj! Fogják meg! — kiáltással utána. Végigüldözte a Ferenc-köruton, anélkül, hogy sikerült volna elfognia.

A Mester-utca sarkán posztoló rendőr azonban figyelmes lett a különös zajra és sipolni kezdett. Midőn a rafinált tolvaj meghallotta a vészjelet, ravasz, sokszor kipróbált, jól bevált trükkhöz folyamodott. Egy hirtelen elhatározással megfordult és visszafelé kezdett futni. Mikor a detektívhez ért, vadul ráugrott, nyakon ragadta azt és kiabálni kezdett:

— Emberek, segítség! Itt a tolvaj!

A járókelők csakhamar odaértek, a dulakodókhoz és természetesen valamennyien — abban a hiszemben, hogy a detektív a tolvaj — lefogták Hegedűst. A ravasz tolvaj pedig, nehogy a detektív feltárja kilétét, nem hagyta őt szóhoz jutni. Folyton beszélt, kiabált és szitkozódott. Ezalatt a rendőr is odaérkezett a csoporthoz. Ez volt a Pufi veszte. Ugyanis a rendőr felismerte az irgalmatlanul lefogott Hegedűst és miután az épen kereket oldani készülő tolvajt galléron fogta, felvilágosította az embereket, hogy nem a gonosztevőt, hanem a detektívet fogják.

Erre természetesen elengedték a kellemetlen helyzetbe került detektívet, aki most már a rendőr segítségével alaposan összekötözte a tolvajt és bekísérte a kilencedik kerületi kapi-

tányságra. A loknis Pufit persze ott tartották és mivel sok bűn terheli lelkiismeretét, előreláthatólag hosszú ideig „élvezni” fogja a magyar állam vendégszeretétét.

TÖRVÉNYKEZÉS

Az új sajtótörvény — a vádlott javára.

(Esküdtsték elé utalt rágalmazási pör.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, április 21.

A sajtót közlelő érdeklő és jogászai szempontból is érdekes határozatot hozott ma a budapesti büntető törvényszéknek Füzesséry Zoltán táblabíró elnöklete alatt működő tanácsa egy sajtó utján elkövetett rágalmazási pör tárgyalásán.

Bubla István szolnoki ügyvédjelölt, valamint Szabó Barna budapesti hírlapíró ellen emelt vádat az ügyészség, mert előbbi egy szolnoki lapban, utóbb pedig „Az Est”-ben „Néhány rózsaszál”, illetve „Vadák egy igazgató ellen” című közleményében Papp Illés szolnoki felső kereskedelmi iskolai igazgatóról sértő tényállásokat írt. Az iskola felügyelő bizottsága a cikkek következtében fegyelmi eljárást indított az igazgató ellen, amelynek letárgyalása után megszüntető határozatot hozott. Az ügyészség ezután büntető eljárást indított a cikksírók ellen és a büntető törvényszék a büntető törvény értelmében szakbíró elé utalta az ügyet és fegyelmileg elintézt ügyről lévén szó, a valódiság bizonyítását kizárta.

A mai tárgyalás érdemleges megkezdése előtt Váry Albert királyi ügyész az új sajtótörvény 54. §-ának 3. bekezdésére hivatkozva azt indítványozta, hogy a törvényszék az ügyben való ítélkezésre nézve jelentse ki magát illetéktelenné és tegye át az ügyet az esküdtbírószághoz, mert itt a sajtótörvény említett szakasza szerint közigazgatási hatóság, mint fegyelmi bíróság megszüntető határozatával szemben is meg van engedve a valódiság bizonyítása. Az ügyész indítványa szerint ugyanis az inkriminált cikkek miatt még a régi eljárás mellett folyt le a vizsgálat, minthogy pedig ebben az esetben az új sajtótörvény szerinti eljárás a vádlottakra nézve kedvezőbb — amennyiben helyt ad a valódiság bizonyításának — az új törvény visszaható erővel bír. A törvényszék helyt adott az ügyész indítványának és esküdtbírószághoz utalta az ügyet.

§ Elítelt pénzügyi vezető. Szolnokról jelentik: A Kisújszállási Népbank ismert bűnyűében ma hozott ítéletet a szolnoki törvényszék. Vádlottak voltak Schnerr Sándor vezérigazgató, Deák Sándor dr., az intézet ügyésze, Gál Jenő cégjegyző, Steinfeld Ferenc, Ary Ferenc és Török Mihály igazgatósági tagok. Az ügyészség nyolcvan oldalas vádiratot adott, amelyben azzal vádolta a bank vezetőit, hogy az alapítókat ok nélkül emelték, merész üzleti vállalkozásokba bocsátkoztak, az alapszabályok által meg nem engedett alapításokban vettek részt, azonkívül csalárd bukással és sikasztással is vádolta a pénzügyi vezetőit, mert egy hitelező által benyújtott harmincezer koronás váltó összegéből az igazgatósági tagokból álló szindikátus egyenes tartozásai kielégítésére fordítottak tizenhatezer koronát, a lejáratkor adott váltókat újból értékesítették és még számos büncselekményt követtek el. A könyvszakértők és a tanuk meghallgatása után a törvényszék Schnerrt egy évi és hat hónapi börtönrre, Deák dr.-t pedig hat hónapi börtönrre ítélte, amit a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett. A többi vádlottakat a bíróság felmentette.

§ Nagyvárad város sikkasztói. Nagyváradról jelentik: A városi pénztár kárára történt sikkasztás ügyében hét napos tárgyalás után a nagyváradai törvényszék ma hozta meg ítéletét. Petris Tibor számtisztet huszonegy rendbeli közokirathamítás miatt három évi tegynázra, Budaházy Kálmán könyvelőt csalás miatt három és fél évi fegyházra, Klemens Péter ellenőrt sikkasztás miatt egy havi fegyházra ítélte a törvényszék. A vizsgálati fogságot betöltötték a büntetésbe. Az ügyész súlyosbításért, a védők enyhítésért felebbeztek.

§ Királysértésért másfél évi fegyház. Budapestről jelentik: A Népszava tavaly februárban és márciusban négy olyan cikket közölt, melyet az ügyészség királysértés miatt inkriminált. A törvényszék a cikkek szerzőjét, Balog István munkáspénztári díjnokot hat hónapi államfegyházra ítélte el. A budapesti ítélőtábla ezt a büntetést ma másfél évi államfegyházra emelte fel.

Amerika háborúra kész.

(Az Unió fegyverkezik. — Mexicó belső bajai.)

Távírti tudósítás.

Washington, április 21.

A képviselőház jóváhagyta az Egyesült Államok fegyveres hatalmának igénybevételét a Huertához intézett követelések teljesítésének kikényszerítésére. Wilson elnök tegnap délután három órakor olvasta föl a kongresszusnak előre bejelentett üzenetét a Mexicó ellen foganatosítandó rendszabályokról. A kongresszus megígérte az elnöknek teljes támogatását az általa követett politikában.

Washingtonból jelentik: A szenátus hadüzenet felett folytatott tanácskozásait az éjszaka folyamán szavazás nélkül elnapolta. A szenátusban erős ellentállás mutatkozott a képviselőházi rezolúcióval azonos szövegű rezolúció elfogadása ellen és különösen azt kifogásolják, hogy a rezolúció kiemeli Huerta személyét. A szenátus külügyi bizottsága új rezolúció-tervet fogadott el, amely a legmesszebbmenő felhatalmazást adja az elnöknek, hogy úgy irányítsa az intézkedéseket, amint azt az üzenetében vázolt helyzet megkívánja.

Newyorkból jelentik: Fletcher amerikai tábornok tegnap délután minden intézkedést megtett, hogy a veracruzai kikötőben megakadályozza lőszerpartraszállítását. Értesítette intézkedéseiről az angol és német hadihajókat is, a kikötőben lévő amerikai kereskedelmi hajókat pedig felszólította, hogy azonnal vonuljanak ki a kikötőből.

Berlin: Washingtonból érkező jelentés szerint Bryan államtitkár beadta lemondását. A hirt nem erősítették meg.

London: Attól tartanak, hogy az esetben, ha Huerta elhagyná Mexicó városát, vérengzések történnének, mert Zapata felkelővezér a város közelében tartózkodik. Villa tábornok Chihuahába siet, hogy találkozzék Caranza felkelővezérrel és Ocumával, Huerta megbízottjával, akikkel az Egyesült Államok ellen teendő együttes intézkedésekről fog tanácskozni.

London: Az Industrial Worker of the World szindikálistapártnak Newyorkban tartott ülésén a párt vezeterei kijelentették, hogy a háború kitörését az általános sztrájk proklamálása fogja követni. Általában a szokásos hazafias ténykedések ellenére a beérkezett jelentések azt mutatják, hogy a háború mellett egyáltalán nem lelkes a hangulat és össze sem hasonlítható azzal a hangulattal, amely az amerikai-spanyol háború idején uralkodott.

Meggyógyul a király.

(Lázmentes nap. — Visszatért az uralkodó étvágya. — Riasztó hírek külföldön.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Bécs, április 21.

Egy napig tartó komoly aggodalom után ma megkönnyebbülve sóhajtanak föl a monarchia határai közt élő milliók, de megnyugvással vesz róla tudomást egész Európa népe, hogy az az aggastyán uralkodó, aki hatvanhat éve ül trónján és évtizedek óta öre a nagyhatalmak közötti békének: előrehaladott kora ellenére is megbirkózott a veszedelmes betegséggel. A fenyegető jellegű meghűlést Ferenc József erős természete legyőzte és ma már minden látszat szerint minden aggodalom nélkül tekinthetnek alattvalói az uralkodó teljes felgyógyulása elé.

Ma érkezett híreink a király betegségről a következők:

Az első bulletin.

Ma reggel jelent meg a Budapesti Közlönyben és a Wiener Zeitung-ban az első hivatalos orvosi jelentés ő felsége hogylétéről. Ez a bulletin így hangzik:

A jobb felső tüdőleány legkisebb hörgjeiben levő hurut valamivel gyengébb, mint tegnap, épen úgy a lázas hőemelkedés is. Az érverés lassabb. Az étvágy és erőbeli állapot lényegesen javult. A köhögési inger még megvan.

Kelt Bécsben, 1914. évi április 20 án este. Kerzl dr. s. k., kezelőorvos. Ortner dr. s. k., tanár.

A bécsi lapok egybehangzó jelentései szerint ő felsége a tegnapi napot sokkal jobban töltötte. A szubjektív érzés kissé javult.

Javulás!

Bécsből jelentik: A Korrespondenz Wilhelm magáninformációk alapján a következőket jelentik: Őfelsége állapota ma reggel örvendetes jó. A király a múlt éjszakát jól töltötte és épp úgy, mint tegnap, hosszabb ideig aludt, mint máskor. Ma reggel ő felség, szokása ellenére, nem félnégy, hanem csak fél öt órakor kelt föl. Ő felség üdének érezte magát és jó hangulatban volt. A reggeli hőmérséklet 36,4, vagyis a láz teljesen megszűnt. Az első reggeli őfelsége jó étvágyal fogyasztotta el. Valamennyi szubjektív és objektív jel arra vall, hogy az orvosi aggodalomra, annál kevésbé, mert az erőbeli állapot, bizonyára nem utolsó sorban a bősz és erősítő táplálkozás következtében igen kedvező.

Bécsből jelentik: A király az éjszakát jól töltötte, sokat aludt és amikor reggel felébredt, szubjektív érzése is jobb volt. A hurut enyhült, a hőmérséklet, amely tegnap még 38 fok volt, 36,4 fokra csökkent, tehát majdnem egészen rendes. A király ma reggel jó étvágyal fogyasztotta el reggelijét és már korán hozzálátott a munkához.

Fogad a király!

Bécsből jelentik: Őfelsége a múlt éjszaka kitűnően aludt. Teljesen lázmentes. Csodálatos, hogy állapota mennyire javult a vasárnapi és hétfői naphoz képest. Félőtkor őfelsége már íróasztalánál ült. Környezetének nagy megkönnyebbülésről beszélt, ami mindenkit megörvendtetett. Kerzl dr. az uralkodó állapotát teljesen kielégítőnek tartja, csak még kiméleti rendszabályokat irt elő. Minden veszedelem elmultnak tekinthető. A királyt már korán reggel fölkereste Mária Valéria főhercegnő és férje, Ferenc Szalvator főherceg. Később Montenuovo herceg főudvarmestert, Schiessl báró kabinetirodai főnökét fogadta, akinek előterjesztéseit

nagy figyelemmel hallgatta végig. Délben Berchtold gróf külügyminiszter jelent meg kihallgatáson a királynál.

A második jelentés.

Ő felsége állapotáról hivatalosan a következő újabb bulletint tették közzé ma délelőtt:

A tegnap bekövetkezett javulás örvendetesen tart tovább. Az éjszaka jól telt el, az alvás üdítő volt, az étvágy kitűnő. Őfelsége, mint mindig, reggel négy órakor kelt föl és fogadja azokat a személyiségeket, akik szokás szerint meg szoktak nála jellelni.

A Korrespondenz Wilhelm újabb jelentése szerint őfelsége csodálatos frissességgel jár-kezel a kastély termeiben, látogatókat fogad, audienciákat ad. Míg az uralkodó az egyik teremben időzik, azalatt a másikat szellőztetik. A friss levegő láthatólag jó hatást tesz a királyra. Bár meleg az idő, az orvosok mégsem engedik a királyt levegőre. Az oldódási tünetek rendkívül kedvezően haladnak előre. Schönbrunnban nemcsak a király, de a környezet is igen jó hangulatban van. Az uralkodó feltűnő étvágyal fogyasztja menüjét.

Hogy támadt a betegség?

Bécsből jelenti: Újlag megállapították, hogy a király nem a német császár fogadásán hűlt meg, hanem — szinte érthetetlen módon — a szobában. A bronchitis komolyabb tünetei szombaton mutatkoztak, de őfelsége már a múlt hét szerdáján panaszkodott, hogy rosszul érzi magát. Ekkor megmérték a hőfokát, amely a normálisnál magasabb volt. A jobboldali felső tüdőleányban kis hurutos sűrűsödések támadtak, amikkel láz és borzongás járt. Olyan korban, mint a királyé, ez fölötte aggasztó. Valóságos csodával határos, hogy az uralkodó olyan könnyen legyőzte a kórt. Hat év előtt tudvalevőleg hasonlóan veszedelmes tüdőbántalmak gyötörték a királyt! A felséges beteg szervezete rendkívül erős, szív működése — s ez igen fontos — kifogástalan. A szíve egyenesen vert még akkor is, mikor a láz nagyfokú volt. A királynak állandóan friss levegőre van szüksége s ezért permetezővel vizsgózt fuinak a király szobájába.

A Presse orvosi részről azt a felvilágosítást kapta, hogy a király valamivel jobban van. Tegnap többször kinyitották a felség dolgozószobájának ablakát. Este a köpet bővebb volt s ezt jó jelnek kell tekinteni. A köhögési inger csaknem kimaradt. Kerzl dr. és Ortner dr. tegnap este beható vizsgálat után megállapították, hogy a gyuladás és sűrűsödés processzusa a jobb felső tüdőleányban nem terjedt tovább. Kerzl dr. az éj folyamán a király hálószobájába mellett maradt. Este tízkor kezdett alábbhagyni a láz. A király betegsége nem influenza, hanem a tüdőleányban fölépített sűrűsödés, amely előreláthatóan nem terjed nagyobb területre, de oldódása hosszabb ideig fog tartani.

Tüdőcsucsurur!

Bécsből jelentik: Ortner tanár ma reggel nem volt Schönbrunnban. Ortner tegnap este Schönbrunnban megbeszélte Kerzl doktorral, hogy ma reggel csak az esetben jelenik meg a királynál, ha láz, vagy más aggasztó tünetek lépnek fel. Ma este fél hét órakor Ortner dr. kihajtatott Schönbrunnba, ahol az orvosok újra konzuliumot tartottak. A király álmát éjjeltöbbitében köhögési inger zavarta, de a láz maga megszűnt. A tüdő állapota változatlan. Légzés valamivel gyorsabb. Érverés rendes. Ortner professzor még szombaton azt az aggodalmát

közölte, hogy a felségnél tüdőcsucsurur fog fellépni. Vasárnap reggel már kedvezőbbek voltak a tünetek és Ortner bronchitist állapított meg. A köpetet vasárnap óta bakteriológiai vizsgálat alá veszik, hogy megtudják vannak-e benne fertőző coccusok. Eredményt eddig nem lehet tudni. Ha vannak coccusok, akkor a lobos állapot és a hurut könnyen visszatérhet, bár a láz egyelőre elmult.

A király — magáról. — Tisza — a királyról.

Mária Valéria főhercegnő arra kérte a királyt tegnap, ne fogadjon annyi látogatót. Az uralkodó mosolyogva válaszolta:

— Rekedt vagyok, ez igaz, de nem vagyok süket és hallom a mit az emberek mondanak.

Tisza István gróf miniszterelnököt ma a képviselőházban megkérdezték, mit tapasztalt tegnapi audienciáján. Tisza körülbelül ezeket mondta:

— Ő felsége arcszíne sápadtabb a rendesenél, meglátszik rajta a betegség, de állapota jó és mindenre nagy érdeklődéssel figyel. En teljes megnyugvással hagytam el a király dolgozószobáját. Ebben az érzésben megerősítenek a kiadott orvosi jelentések is. Azt hiszem, a jó tavaszi idő, a meleg napsugár hamarosan visszaadja ő felsége hön óhajtott egészségét.

Elmult a veszély.

A Neues Wiener Abendblatt jelenti: Őfelsége környezetének egyik személyisége közli, hogy az uralkodó állapotában a javulás határozott és tartós. A király ma egész nap lázmentes volt és kitűnő hangulatban hallgatta meg az előterjesztéseket. A dezsónélné igen jó étvágya volt. A kastélyban örömteli hangulat uralkodott a javulás miatt. Megható a lakosság részvéte, amely különösen abban nyilvánul meg, hogy

a király kezelőorvosaihoz a legkülönbözőbb társadalmi osztályokhoz tartozó egyének írnak leveleket, amelyekben tanácsokat adnak a kezelésre nézve és különböző házi-szereket ajánlanak, amelyeket feltétlenül gyógyító erejűnek tartanak.

Schönbrunnból jelentik a Bud. Tud.-nak: Ma este a király nyugalomra térése előtt megállapítható volt, hogy állapotában az örvendetes javulás tartós. A király az egész napon át lázmentes volt és szubjektív érzése is minden tekintetben kielégítő volt. Este hét órakor Ortner tanár megjelent konzuliumra és az

orvosok megállapították, hogy minden veszély immár elmult.

Az orvosok azon reményét, hogy a király hamarosan egészen felgyógyul és minden akut veszély megszűnt, az a tény is igazolja, hogy a felség közelében a permanens szolgálatot ma este beszüntették: A király délután jókedvű volt és étvágya is fokozódott. Ebédre erőlevesen kívül pisztrángot és csokoládéfelfujtat jó étvágyal fogyasztott. Este a király a szokott időben tért éjszakai nyugalomra.

Bécsből jelentik éjjel: A király állapotában beállott javulás a délután folyamán előrehaladt a katarrus ugyszólván teljesen megszűnt, őfelsége alig köhög már és hőmérséklete — noha egész nap semmiféle láz elleni szert nem kapott — teljesen a normálisra szállt alá. A kedvező szimptomákhoz járul jó szubjektív érzése is, egész nap a legjobb hangulatban volt, étvágya is kielégítő. Munkakedve is nagy volt, ügyeit a szokott módon intézte, miközben kisebb sétákat tett két dolgozószobájá-

ban. Délután hat órakor fogadta a király Mária Valéria főhercegnőt, este hét órakor pedig az orvosok látogatták meg, akik teljes megelégedésüket fejezték ki állapotáról. A király vacsorája egy csésze erőleves, pisztráng és cotelette volt, amelyhez befőttet is fogyasztott. Este nyolckor a király lefeküdt. Ortner tanár már nincs a kastélyban.

A király állapotában beállott kedvező fordulat azt a reményt keltheti, hogy az éjszaka és a holnapi nap további lényeges javulást fog hozni.

Ferenc Ferdinánd Bécsbe megy.

A Neues Wiener Abendblatt jelenti a prágai Union konopisti jelentése után: Ferenc Ferdinánd trónörökös még Konopisten van és előreláthatólag a hét végén utazik Bécsbe, hogy illetékes tényezőkkel tanácskozzék és megtegye az intézkedéseket ő felségének a delegációk megnyitására való helyettesítése tekintetében.

A külföld részvéte.

A Neues Wiener Abendblattnak jelentik Párisból: Tegnap este tíz órakor a párisi lapok külön kiadásokkal rendkívül nyugtalanító híreket terjesztettek a király állapotáról. Az egész városban nagy izgalmat és megdöbbenést keltek a rémhírek. A lakosság a lapok szerkesztősegeit ostromolta felvilágosításokért, diplomáciai és politikai körökben, klubokban mindenütt nagy izgatottság terjedt el. Röviddel azután Bécsből megnyugtató hír érkezett, amit a lapok késő éjjel is terjesztettek még, úgy hogy az izgalom lecsillapult.

Párisból jelentik: Az Excelsior a következőket írja a király megbetegedéséről: I. Ferenc József király betegségéről tegnap elterjedt hírek mindenütt a legnagyobb sajnálatot keltették. Örvendetes, hogy a király felgyógyulását lehet remélni, ezt óhajtják nemcsak alattvalói, de egész Európa is, amely az uralkodónak nagy hála van kötelezve a béke fentartása miatt.

Főpapok sajtópöre.

— A vádlott bocsánatot kért. —

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, április 21.

Sulyos váddal illette A Nap tavaly októberben Csernoch János hercegprímást, továbbá Várady L. Árpád győri, Mikes János gróf szombathelyi és Glattfelder Gyula csanádi püspököket. Azt írta a köztisztelőben álló egyházfejedelmekről, hogy milliókat adtak a pártkasszába, a miért a főpásztori bothoz, dus javadalomhoz és egyházfejedelmi trónhoz juttatta a munkapárti uralom.

Ugy a hercegprímás, mint a cikkeken aposztrofált püspökök rágalmozásért sajtópört indítottak A Nap ellen, mely a vizsgálat során Kuzsók Dezső hírlapírót nevezte meg mint szerzőt.

A budapesti esküdtbíró Balogh György dr. elnöklésével ma tárgyalta az összesített sajtópört. A tárgyalás megnyitása után Kuzsók Dezső a következő nyilatkozatot olvasta föl:

— Tekintetes királyi törvényszék! Mélyen tisztelt esküdtbíró urak! Nyomatvány utján elkövetett rágalmozás vétségével vádoltan állok itt s úgy érzem, hogy az elnök ur sablonos kérdésére, a melyik az első szava szokott lenni a vádlottnak, hogy bűnösnek érzi-e magát, — bevallom őszintén és meghatottan, sajnálkozással és szégyennel a hangomban kellene válaszolnom: igen. A bűn, a mit ezzel a nyilatkozással magamra vállalnék, tudom, igen nagy s

a büntetés, a mi ezért érne, nem volna jelentéktelen. Kijelentem, hogy hibáztam, hogy rágalmozásokat írtam.

Őszinte és fájdalmas sajnálkozással kérek bocsánatot a hercegprímás ur ő eminenciájától és a győri, csanádi és szombathelyi püspökök uraktól.

Bonta Károly dr. kéri, hogy a nyilatkozatot egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vegyék. A hercegprímás nevében kijelenti, hogy ő eminenciája a vádlottnak megbocsát. Így nyilatkoztak a többi főpapok megbízottai és Hodászy dr. főügyési helyettes is.

A törvényszék ezután kihirdette határozatát, mely szerint az eljárást a vádlott ellen megszüntette, miután a közvádó a panaszt visszavonta.

Nem kell olasz pápa.

(A biboros kollégium többsége és kisebbsége.)

Távirati tudósítás.

Róma, április 21.

Vatikáni körökben is erősen kommentálják azt a tényt, hogy X. Pius pápa még mindig nem hívta össze a biboros választó konzisztóriumot. A Corriere della Sera és nyomában mások azzal próbálták magyarázni a konzisztórium halasztását, hogy Ausztria-Magyarországon be van töltve a biborosi létszám és a pápa most nem hajlandó megadni a biborosi kalapot jogos várományosainak, Csernoch János magyarországi hercegprímásnak és Piffé hercegérseknek. Ez a magyarázat akármilyen valószínűen hangzik is, nem mondja meg a teljes igazságot.

Csakugyan tervszerű halogatásról van szó, de a halogatás oka a pápaság politikájának döntő fordulatától való félelem. Az olasz biborosok ma a biboros kollégiumban abszolút többségben vannak, de a többség nyomban megszűnik, mielőtt az üresedésben levő biborosi méltóságokat betöltik. Ez még nem lenne olyan nagy veszedelem. De az összes biborosi állások betöltése esetén több olasz kardinális bevonásával többségbe kerülnének azok a biborosok, akik hajlandók X. Pius után idegen, tehát nem olasz nemzetiségű pápát választani szent Péter trónjára. Ettől fél az olasz biborosi testület többsége. Az az áramlat, amely a váltógazdaságot a Vatikánba is be akarja vinni, most a legerősebb. Olyan erős az áramlat, hogy most, amikor X. Pius folytonos gyöngékedése, rosszul leplezett betegeskedése könnyen olyan helyzetet teremthet, hogy a Vatikánban konklávéra gyűlnek össze a biborosok. Viszont éppen a pápa gyöngékedése az a jogcím, amelylyel a végtelékig halogathatják a konzisztórium összehívását. A biborosi testületben a német, osztrák, magyar, belga, hollandiai és amerikai kardinálisok a hivi annak, hogy most már nem olasz pápa vezesse az egyházi diplomáciai ügyeit. Hogy melyik nemzet menne nagyobb sánsszal a pápaválasztás harcaiba, azt még nem lehet tisztán látni, de hiszen ez a kérdés aktualitásával magától elintéződik. Ha azonban a konklávén a mai összetételben maradna meg, ez a törekvés természetesen megbukna.

Az, hogy a biborosi létszám Ausztria-Magyarországban be van töltve, nem menthetné a konzisztórium halogatását már csak azért sem, mert például Hornig Károly báró veszprémi püspök még mindig nem kapta meg a biborosi kalapot, csak a címet. A veszprémi püspök tehát nem járhat biborosi ruhában, nem gyakorolhat a kardinálisok kalapjával járó jogokat, nem jelenhet meg a legközelebbi konzisztóriumon sem és ha X. Pius halála bekövetkeznék, ő is abszurd helyzetbe kerülne, mint aki biboros is, meg nem is.

A konzisztóriumot egyesegyedül azért halogatják, hogy meg ne valósulhassanak azok a kívánságok, amelyek a pápaság és a protestantizmus, továbbá a katolikus protektorátus sürgető kérdései miatt nem olasz pápát akarnak a Vatikánban látni.

Aradi esküdtek ítélnek bihari méregkeverők fölött.

(Megsemmisített halálos ítélet. — A Kuria döntése.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, április 21.

Több mint félszáz évvel ezelőtt a nagyváradi királyi ügyészség fogházában egy élemedett házaspár, akiknek feje fölött a hóhér kötele lebeg.

Kurpás György, várauzsopai lakos, tavaly június 20-án Nagyváradra utazott, felesége Cser Anna, másnap követte a férjét s csak harmadnapra tértek vissza. Vacsora idején fölkeresték vejüket, Pelle Gergelyt, aki feleségével az asztalnál ült. Meghívásukra az öreg házaspár helyet foglalt az asztalnál s együtt fogyasztották el a fiatal házassággal a szegényes vacsorát. Az öreg Kurpás lefekvés előtt elővett zsebéből egy zöld üveget.

— Egy kis pálinkát hoztam nektek, gyerekek, mondotta.

Megkínálta vele leányát és a vőt. A fiatalok nagyot huztak az üvegből, azután valamennyien aludni tértek. Éjfélkor úgy Pellét, mint a feleségét irtózatossággal fogta el, harmadnapra mindketten meghaltak.

A mint a fiatal házaspár kiszüvetett, Kurpás a halottkömet kereste fel és sürgette, hogy azonnal vegye föl a halálesetet. Majd Fehér Ödön községi jegyzőhöz sietett, a kit arra kért, hogy sürgősen adja meg a temetésre az engedelmet. Ne okozzon neki kellemetlenséget, mert az egész falu tudja, hogy a leánya régóta betegeskedett. A jegyző gyanút fogott és nem adta meg az engedelmet, hanem följelentette az esetet a nagyváradi ügyészségnek, mely nyomban elrendelte a holttestek orvosi fölbontását.

Az országos vegyvizsgáló állomás megállapította, hogy Pelle és a felesége arzénmérgezésben pusztult el.

Ez alapon Kurpást és Cser Annát letartóztatták és gyilkosság vádjára a nagyváradi esküdtbíró elé állították. A nagyváradi esküdtek bűnösnek mondták ki a két vádlottat, mint tettestársakat gyilkosság büntetésében, mire a törvényt alkalmazó

biróság mindkettőjüket kötél általi halálra ítélte.

A halálos ítéletek ellen bejelentett semmisségi panaszokat ma tárgyalta a Kuria első büntetőtanácsa Vavrik Béla elnökletével. Hosszu tárgyalás és hosszú tanácskozás után hozta meg végzését a Kuria, az elsőt az új esküdtszéki törvény alapján. A Kuria

a nagyváradi esküdtbíró ítéletét az 1914. évi XIII. törvények alapján megsemmisítette, mert az esküdtek az ügy lényegében tévedtek.

A Kuria az ügyben új eljárást rendelt, az új esküdtszéki főtárgyalás megtartására azonban

az aradi esküdtbíróat delegálta.

Tíz nap óta, hogy az új esküdtszéki törvény életbelépett, ez az első eset, hogy a Kuria a törvényt alkalmazta, még pedig a vádlottak javára.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Szinhatzi műsor:

Szerda: Zöld frakk, vígjáték. Góth Sándor és G. Kertész Ella vendégfellépésével. (Bérlet-szünet.)

Csütörtök: Nemtudomka, operetta. Hampel Ilonkával. (B. bérlet.)

Péntek: Buda gyöngye, operetta. (C. bérlet.)

Szombat: Buda gyöngye, operetta. (A. bérlet.)

* **Góthék vendégjátéka.** Az aradi közönségnek nincsen népszerűbb vendégművésze, mint a Góth-pár, a Vigszínház illusztris művészei. De nemcsak a publikumnak, hanem Szendreynek is a legkedvesebb vendégei, Góth Sándor és a felesége Kertész Ella, mert az ő vendégszereplésük orkeszteres házat jelent. Ma este a Mértföldkövekben léptek fel a közönség óriási érdeklődése mellett. Knoblauchnak nálunk is fényes sikert aratott darabjában Góth John Reedet, Kertész Ella Gertrudot játszatta. Sokat tudnánk írni a művészpár nagyszerű alkotásáról, de a külsőségek beszámolásával is elérjük azt, hogy kellőképp méltassuk azt a gyönyörűséget, amit nyújtottak. A közönség kacagott, ellágyult, derüvel és meghatottsággal kísért az illusztris vendégek játékát. Kertész Ella a legbájosabb közvetlenséggel játszotta a vén leányt. Góth pedig elragadó természetességgel a zsarnoki allűrökben tobzódó, de meleg szívű Reedét. Orkányszerű tapsok, számtalan kihívás volt a közönség hálája a mesterei produkcióért. A mieink közül *H. Harmath Józsa*t, *Kiss Mariskát* és *Komjáthy Micit* illeti dicséret. *H. G.*

* **Kitüntetett magyar művészek.** Bécsből jelentik; A bécsi művészeti évi kiállításának zsürije ma közli döntését, amely szerint állami nagy aranyérmes nyert két bécsi, egy párisi festőművész és *Ripi-Rónai József* budapesti festőművész. A kis aranyérmes négy bécsi egy düsseldorfi és *Vedres Márkus* budapesti szobrászművésznek utalták ki.

* **A színház közlése.** Góthék szerdán este bucsuznak az aradi közönségtől. A szezon elején került bemutatásra az a pompás francia bohózat, amelynek címe a *Zöld frakk* s a francia akadémikusokat perszifálja ötletes, szellemesen francia eszprivel. Ennek a kitűnő darabnak a vezetésre lép fel Kertész Ella és Góth Sándor, hogy tanúságot tegyenek arról, hogy bohózatban is ép olyan elsőrangú, csodálat művészek, mint színművekben, drámákban.

Buda gyöngye a címe annak a kitűnő operettnek, amelynek pénteken lesz a premierje az aradi színházban. A kitűnő operetta a Népoperából indult hódító útjára s a vidéki színpadokon egymásután aratott nagy sikereket. Az operettnek kedves, ötletes a meséje is.

Vasárnap délután: Katonadolog. Az idei operett-termelesnek egyik legsikeresebb alkotása Zerkowitz operettje, a *Katonadolog*, amely az aradi színpadon sok-sok estén nagy sikereket ért el. Vasárnap délután kerül színre a *Katonadolog* az ismert szereposztásban.

* **A firma házasodik premierje.** (Asta Nielsen az Apollóban.) Előre látható volt, hogy a firma házasodik című pompás vígjáték, amelynek premierje ma volt az Apollóban, óriási sikert fog aratni. A zsufolásig megtelt nézőtér az egész előadás alatt hangos volt a kacagástól, melyet a darab szellemes meséje és a színészek fenomenális játéka váltott ki. A firma házasodik minden jelenete ötletesen változatos, a helyzetkomikum minden pillanatban kacagásra készíti a nézőt. Ezen a pompás bohózatban kívül nagy sikert ért el Asta Nielsen fellépése is, aki az *anya* című drámában ragyogtatta fényes nagy tehetségét. A firma házasodik és az *anya* szerdán kerül utoljára színre az Apollóban. *3*

* **Grant kapitány gyermekei** iránt már előzőleg is óriási érdeklődés nyilvánul meg. A leggyönyörűbb Verre-regény lesz látható az Apollóban, csütörtökön először. A grandiózusan nagyszerű történet egyike a világirodalom legérdekesebb alkotásainak s a róla készült film

a kinotechnika legesodásabb alkotása. A Grant kapitány gyermekei csütörtökön kerül bemutatásra az Apollóban. *3*

* **„Gyerünk csak...”** (Francia vígjáték az Urániában.) Harsogó kacajok a színültig telt nézőtérben, vidám, finom és pikáns jelenetek a vásznon, hozzá fülbemászó vig zene: a tegnapi nagy siker titkának kulcsai. A nőhódító Teddy, „A kék egér” ismert Treptonoja szenzációsan érdekes alakítást mutat be, csupa ötlet, báj és kedély ez a színész, a ki ebben a szerepben teljesen és véglegesen a mozi férfistarjai közé került. Maga a csintalan történet, igazi párisi életet mutat meg s a szemrevaló nők egész serege buzgolkodik azon, hogy művészi érzék mellett a szemnek is jusson csodálkozni való. A közönség igazi jókedvvel nézte a képet, mulatott, izgult, tapsolt és élvezte az igazi könnyed vígjáték derűs epizódjait. A kiváló pótműsorral kiegészített sláger ma utoljára megy és bizonyára ismét telt házakat fog vonzani. *5*

* Egy asszony, aki mindenkié, világszenzáció az Uránia legközelebbi ujdonsága. *5*

Fölakasztják az apagyilkost.

(Rosor György utolsó napja. — Ártatlannak vallja magát.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Gyulafehérvár, április 21.

Holnap reggel hat órakor akasztás lesz az itteni fogház udvarán. A királyi Kuria ez év március harmadikán jóváhagyta a gyulafehérvári esküdtbiróságnak Rosor György bűnyében hozott halálos ítéletét, amelyen királyi szó sem változtatott. Holnap reggel bitóra kerül Rosor, aki az elmúlt évben, január másodikán éjjel Puskás Gyula segítségével véres kegyetlenséggel meggyilkolta szüleit, hogy az örökséghez jusson, lakol tettéért.

Ma délből érkezett meg Bali Mihály két segédjével, hogy a szomorú aktust elvégezze. Ez az akasztás tartja izgalomban hetek óta a várost. Ezen a vidéken 1853. óta nem volt akasztás. A gyilkost az egész városban ismerték. Rosor ugyanis mészároslegény volt, de családja a város legjobb köreivel volt összeköttetésben. A kivégzést persze nagy izgalommal várják és a királyi ügyészséget megostromolták jegyekért. Sokan a környékből táviratilag kértek jegyet, de hiába, mert az ügyészség csak hetvenöt jegyet adott ki összesen, főképpen orvosoknak, ügyvédeknek, katonatisztoknak és hírlapíróknak. A fogház udvara csak kevés embert tud befogadni.

Ma reggel nyolc órakor hirdették ki a törvényszék zárt ülésén a Kuria ítéletét, amely Rosor György semmisségi panaszait elutasítja és a halálos ítéletet jóváhagyta. A törvényszéki épület második emeletének 55. számú termében hirdették ki Rosor sorsát. Nagy, hosszú asztal körül ültek: Borzsovai Béla törvényszéki elnök, Gorove Viktor és Korigszky Győző törvényszéki bírák, Dániel Imre királyi ügyész és Zakariás Gyula bírósági jegyző. Az elítéltet László fogházmester és két fegyőr vezette be a terembe. A gyilkos kemény léptekkel állt bírái elé és fölemelt fejvel várta az eredményt. Borzsovai elnök tudatta vele a halálos ítéletet, majd eltörve a pálcát és így szólt:

— Istennél a kegyelem!

Azután átadta a halálraítéltet az ügyésznek. Bosor szőkehajú, pirosképű, jól táplált legény. Az arcán a megbánásnak semmi nyoma. Egészen csendesen, minden hangrezgés nélkül mondja a bíróságnak:

— Köszönöm.

A királyi ügyész állt fel azután és tudatta Rosorral, hogy *holnap reggel hat órakor felakasztják*. Rosor most egy pillanatra elsápadt, de azután így szólt:

— *Nagyon köszönöm ügyész urnak a felvilágosítást.*

Az ügyész azután megkérdezte Rosort, van-e valami kívánsága?

— *Nincsen semmi* — felelte. — *Talán később fogok kérni valamit.*

A vádlottat azután visszavezették cellájába, ahol Ruzsán Flórián görög keleti esperes fogadta teljes ornátusban. Az esperes még gyermekkorából ismeri a gyilkost, akit állandóan ő gyóntatott. Az utóbbi időben is többször járt nála és vigasztalta. Amikor Rosor meglátta az esperest, feléje sietett és arra kérte, hogy *ujból meg akar gyónni.*

A fogház földszintjén, a 10. számú cellában ül Rosor. Tágas, világos cella a siralomház, benne egy vaságy, mosdó, egy hosszú pad és egy asztal, rajta feszület. Amikor ügyvédje fölkereste Rosort, hosszasan beszélgettek.

— *Jobb meghalni,* — mondotta — *mint az egész életet a börtönben eltölteni. Ha bűnös volnék, éreznék megbánást, de nem vagyok az és így nem érzek semmit. Tavaly júniusban még volt, aki gondolt reám, talán valamelyik rokonom, vagy jó ismerősöm, küldtek be néha néha ételt, de azóta senki sem törődött velem. Még a feleségem sem, nem is tudom, merre jár. Azt mondhatom hogy ártatlan vagyok. Én éppen oly kevéssé láttam és tudok a gyilkosságról, mint az urak. Én a kávéházban voltam, amikor a gyilkosság történt, sardellagyűrűt ettem és feketekávéval ittam. Ártatlan vagyok.*

A hangjában nincsen semmi izgalom, egészen nyugodtan beszél. Ma délelőtt arra kérte az ügyészt, engedje meg neki, hogy saját ruhájába öltözhessék, mert délután látogatói érkeznek.

Rosor nagybátyja, Cirba József mészáros-mester, aki egyike Gyulafehérvár legmódosabb embereinek, ezeket mondotta a gyilkosról:

— *Hála istennek, hogy felakasztják,* mert ez az ember, aki ilyen gaz dolgot művelt, nem érdemel mást. Gyerekkorában is rossz volt, de alázatos. Amióta megnősült, egészen megváltozott. Igen jómódu család gyermeke, szüleinek százezer korona vagyona volt. A Fő-tér és Alvinczi-utca sarkán szép házuk van. A fiu két gimnáziumot végzett, világos beszédű, értelmes ember. A legelőkelőbb családokhoz volt bejáratos és itt ugyszólván minden gyermek ismerte.

Holnap végez vele a földi igazságszolgáltatás. Senki sem hullat érte könyvet.

VÁROS ÉS MEGYE

* **Az aradi szavazókörök.** Arad csütörtöki közgyűlésén össze kell állítani a város két képviselőválasztó-kerületében a szavazóköröket. Miután mindkét kerületben közel négyezer szavazó van az 1915. esztendőben fölvéve: az egyes kerületeket nyolc szavazókörre osztják. Az első kerület egy s szavazó köreiből 985, 898, 965 és 953 választót vettek föl és szavazóhelyiségnek a Hasszinger-utcai iskolát, a Lovardát, a Weitzer-utcai iskolát és a városházát vették föl. A második kerületben szintén négy szavazókör lesz 1057, 995, 953 és 742 szavazóval, akik a Fűrj-, Illés-, illetve Gizella-utcai iskolákban és a gáji kapitányságon szavaznak majd.

HIREK.

Az aradi ekvitiáció lovasünnep.

(Díjlovaglás és díjugratás a gyakorlótéren.)
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 21.

Csütörtökön, 23-án bezárul az aradi ekvitiáció, amelyen tudvaleg a nagyszabeni 2., a debreceni 7., és az aradi 12. közös Luszár ezred fiatal tisztjei vettek részt. Az ekvitiáció befejezését méltó keretek közt nagy lovasünneppelel ülik meg a tisztek. A lovasünnep, amelyre Arad és a környék valamennyi notabilitása hivatalos, [csütörtök délelőtt féltizenegy órakor kezdődik a közös huszárezred kaszárnyája mögötti gyakorlótéren, a hol a meghívott vendégek számára a tér déli részén helyet rezerváltak.

A lovasünnep díjlovaglással kezdődik, amelyen Orczy Elemér báró, Szóó Lajos, Eder Elemér, Eder Viktor, Piszti Miksa, Bartha Béla második közös huszárezredbeli, Dobay Imre, Percel Albert és Radetzky József hetedik huszárezredbeli, továbbá Madarász József, Von der Lühe Nándor, Pongrácz Károly, Bánffy Miklós báró, Frank Viktor 12. huszárezredbeli hadnagyok és Zvolenszky József 12. huszárezredbeli főhadnagy vesznek részt. A tisztek hármas turnusokban fogják az előírt figurákat végezni. A díjlovaglást díjugratás követi, amelynél a sorrendet sorshuzással döntik el s a tisztek ötös turnusokban vesznek az akadályokat. Utolsó számkép hors concours díjugratás következik, amelyen csak olyan lovakkal vehetnek részt a tisztek, amelyek az előbbi versenyek egyikében sem szerepeltek.

Az ünnepség befejezésül a zsüri szétosztja a díjakat. A zsüri tagjai Urbán Iván báró főispán, Peteani báró lovashadosztályparancsnok (Temesvár), Schilling cs. és kir. lovashadosztályparancsnok (Temesvár), Vecsey Miklós alezredes, a 12. közös huszárezred parancsnoka, Cserépy Árpád huszárezredes, Eber Viktor őrnagy és Herzig Ottó őrnagy. Este kilenc órakor a Fehér Kereszt-szálló különtermében bucsu társasvacsorát adnak az ekvitiáció tisztjei, akik másnap a legszebb emlékeket hagyva maguk után, visszatérnek állomáshelyeikre.

Gázmérgezéstől megölt.

horvát milliomos.

(Szerencsétlenség, vagy öngyilkosság?)

Távirati tudósítás.

Zágráb, április 21.

A Gajeva-utca 20-as számú házban titokzatos körülmények között halt meg ma reggel egy ismert és gazdag zágrábi magánzó, Daubachy István. Daubachy közismert és előkelő polgára volt a horvát fővárosnak, nagy vagyon fölért rendelkezett, elnöke volt a horvát népbanknak, a horvát pénzügyvilágnak vezető egyénisége és a városi és országos politikának is jelentékeny, szereplő alakja.

Daubachy előszeretettel foglalkozott kémiai kísérletekkel és a Gajeva-utcai házban nagy laboratóriumot rendezett be magának. Ma reggel halva találták laboratóriumában. Az egész házban erős gázzag volt érezhető és kétségtelen, hogy Daubachyt világitó-gáz ölte meg. A gázcsap nyitva volt. A rendőri bizottság megindította a vizsgálatot annak a kiderítésére, hogy szerencsétlenség történt-e, vagy öngyilkosság. Daubachy halála nagy szenzációt okozott Zágrábban és nyilván nagy feltűnést fog kelteni egész Horvátországban.

Daubachy veje a következőket mondotta az elhunyt halálának körülményéről.

— Daubachy István hirtelen halála miniket végtelenül meglepett. A halál körülmé-

nyeit nem ismerjük és amennyiben öngyilkosság volt, az okait se tudjuk megmagyarázni.

Más forrásból azt jelentik, hogy Daubachy István megmérgezte magát és a gázcsap véletlenül volt nyitva. Öngyilkosságának anyagi okai vannak. Szerencsétlen pénzügyi operációi kergették a halálba a tekintélyes földbirtokost, aki nemrég még milliomos hírből állott és a horvát népbanknak és az Una boszniai köszénbánya vállalatnak elnöke volt. A Daubachy család közeli rokonságban van Rauch Pál báróval, a volt horvát bánnal.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése. Enyhe és tulnyomóan száraz idő várható. — Sürgönyprognózis: Enyhe, száraz.

— Glattfelder püspök aradi bérmálásai. Pünkösöd két napján nagy egyházi ünnepe lesz az aradi katolikusoknak: mint már ismételt megírtuk: a két ünnepnapon Glattfelder Gyula dr. csanádi püspök bérmálást tart Aradon, ami annál jelentősebb és ünnepélyesebb ígérkező esemény, mert évek óta nem volt Aradon bérmálás. A nagyszabású előkészületekre való tekintettel, amelyeket a katolikus társadalom és Arad városa is tesz a püspök fogadására, már most megállapították Glattfelder Gyula dr. aradi tartózkodásának programját. A csanádi püspök szombaton, május 30-án délután 4 órakor érkezik Aradra, 31-én pünkösöd vasárnapján reggel misét és prédikációt tart és jelentkező fiukat bérmálja, június elsején pünkösöd-hétfőn ugyancsak misé és szentbeszéd után a leányok bérmálása következik. Kedden, június 2-én reggel Temesvárra utazik a püspök.

— A trónörökös nyitja meg a delegációt. Budapestről jelentik: Mint a Bud. Tud. jelenté, a delegátusok ünnepélyes fogadása a budai királyi palotában szerdán, e hó 29-én délelőtt lesz. Ofelsége képviselőjében — akinek budapesti útját gyengékedése miatt tudvaleg el kellett halasztani — a delegációk tagjait Ferenc Ferdinánd trónörökös fogja fogadni, aki a két delegáció elnökeinek beszédeire válaszolni fog. A trónörökösnek Budapestre való megérkezésére vonatkozólag még nem történt intézkedés. A delegációk alakuló, illetve megnyitó ülése kedden, e hó 28-án lesz.

— A horvát politikai helyzet. Budapestről jelentik: Skerlecz Iván báró horvát bán ma délután két órakor családi ebéden volt Tisza István grófnál, akivel együtt négy órakor a főrendiházba hajtattott, hogy résztvegyen az ülésen. Beavatott politikai körökben a horvát helyzetet egyáltalán nem tartják válságosnak, amennyiben a bán és a horvát-szerb koalíció között elvi kérdésben ellentétek nincsenek, az előtérbe kerülő személyi kérdések pedig nem lehetnek olyanok, amelyek miatt a válság kitörésétől tartani kellene.

— Ferenc Szalvátor magyarországi útja. Bécsből jelentik: Ferenc Szalvátor királyi herceg tegnap, mint a magyar szent korona országában működő Vöröskereszt Egyesület védőhelyettese, másfél óra hosszáig tartó kihallgatáson fogadta Csekonics gróf főasztalnokmestert. A tanácskozás a királyi hercegnek arról a szándékáról szólt, hogy a legközelebbi időben beutazza Magyarországot, hogy személyes észleletek alapján is megismerje az intézményt.

— Négy órás osztrák minisztertanács. Bécsből jelentik: A Fremdenblatt jelenti, hogy tegnap délután Stürgkh gróf miniszterelnök elnöke alatt minisztertanács volt, amely négy óra hosszáig tartott.

— Kinevezés. Pick Manót a Hungaria Általános Biztosító Részvénytársaság aradi vezérigynökségének másodtitkárává kinevezték.

— A függetlenségi párt és a hármasszövetség. Budapestről jelentik: A függetlenségi párt elnöki tanácsa ma értekezletet tartott, amelyen többek között a következő határozatot hozták:

— Polónyi Géza képviselőnek egy berlini lapban a függetlenségi párt külpolitikájáról tett nyilatkozatára vonatkozóan a párt elnöksége kijelenti, hogy mivel az országos egyesült függetlenségi és negyvennyolcas párt a hármasszövetség kérdésével hivatalosan nem foglalkozott, se a párthoz tartozó, annyival kevésbé a párthoz nem tartozó egyes képviselők — mint amilyen Polónyi Géza is — nem fejtetik ki egyéni véleményükkal a párt álláspontját.

Pártértekezlet nem volt, miután a pártértekezlet tárgya a delegációkba való jelölés lett volna, de ez irányú felszólítás a többségi párt részéről a függetlenségi párthoz nem érkezett.

— Az új perrendtartás életbelépeése. Budapestről jelentik: Birói és jogász körökben állandó vita tárgya, hogy mikor lép életbe az új perrendtartás? Az új törvény életbeléptetése ugyanis a birói szervezet nagyarányú átalakítását vonja maga után, de az ügyvédi vizsgára készülőknek is fontos tudni az új perrendtartás életbeléptetési idejét, mert a szerint kell a régi, vagy az új perrendtartásból készülniük. Eddig úgy volt, hogy az új perrendtartás érvénye szeptember elsején kezdődik. Ez a terminus azonban néhány hónappal ki fog tolni. Autentikus helyen úgy hiszik, hogy az új perrendtartás csak 1915. január 1-én lép életbe s az igazságügyminiszter ily irányban legközelebbi törvényjavaslatot nyújt a képviselőház elé.

— Vargha államtitkár programbeszéde. Kassáról jelentik: Vargha Gyula államtitkár a kassai kerület munkapárti képviselőjelöltje ma több képviselő kíséretében ideérkezett és délután öt órakor a Schalk ház nagytermében megtartotta programbeszédét. Utána Pekár Gyula, Kozma Andor és Szüllő Géza képviselők mondtak beszédet, amelyekben Tisza István gróft, Khuen-Héderváry Károly gróft és Harkányi János báró kereskedelmi minisztert éltették.

— Az angol királyi pár utazása. Londonból jelentik: Az angol királyi pár ma reggel nyolc óra negyven perckor Párisba utazott. Fél tizenkettőkor Calaisban a francia hadihajók üdvözlésekkel fogadták a királyi yachtot. A katonai zenekar az angol himnuszt játszotta, a francia gyalogság tisztalgett, a királyi pár azután különvonatra szállt és folytatta útját Páris felé.

— Sztrájk a fiumei kikötőben. Fiuméből jelentik: Ma reggel a fiumei szabadkikötőben részleges kikötőmunkás sztrájk tört ki. A Schenker és Társa szállítócég, valamint az osztrák Lloyd kikötőmunkásai léptek sztrájkba mintegy kétszázötvenen. A sztrájk miatt az osztrák Lloyd Elektra és Carniola, az Orient hajóstársaság Borneo nevű gőzösén szünetelnek a munkálatok. Rendzavarás nem történt.

— Házasság. Tenner Lajosnak az Aradi Közüti Vasut és Téglagyár Rt. igazgatójának és nejeinek leánya Tenner Erzsébet április 26-án köt házasságot Zádor Imrével, Arad város gépüzemeinek igazgatójával.

— Vértáért kitüntetett orosz lelkész. Szentpétervárról jelentik: Pranaitis lelkész, aki a Beilis pörben mint szakértő szerepelt és a talmudból akarta bizonyítani, hogy rituális gyilkosság létezik, a cár magas kitüntetésben részesítette, amennyiben a másodosztályú Szentpétervári rendet adományozta neki.

— **A tűzvész hiénái.** Debrecenből jelentik: A debreceni Máv. gépgyár telepén pusztított tűz ügyében megejtett vizsgálat eddig csak a kár nagyságát állapította meg. A becslés szerint az elégett kocsi, épületek és szerszámok értéke két millió korona. A tűzvész miatt nem vesztették el a gyár munkásai kenyereket, mert míg az új műhelyt felépítik, a szabadban folytatják a munkát. Az elmúlt éjszaka a romhalmazzá égett főműhelyt Ritook Lajos őrizte. Ejjéltájban több embert látott a gyárhoz közeledni, bizonyára lopni akartak. Ritook elébük állt, mire azok többször rálöttek. A golyók szerencsére nem találtak. Ritookot az izgalom annyira megviselte, hogy kórházba kellett szállítani. Mától kezdve a 39 ik gyalogezred egy százada fog a telepen őrködni. A tűzvizsgáló bizottság megállapította, hogy a tűz a fővezető műhely ruhaszekrényében keletkezett. A munkások ugyanis a terpentines kócot zsebükbe teszik és úgy akasztják kabátjukat a szekrénybe, melynek vasból kellene lenni. Ez a terpentines kóc gyulladt meg. A tűzoltóparancsnok véleménye szerint igen csökkentette a mentési munkálatokat az, hogy a viztoronyban nem volt elég víz és így a szivattyúk erőteljesen hullatták a vizet a tűzre. Ma Debrecenbe érkezett Marosovszky Miklós máv. igazgatóhelyettes, hogy a vizsgálatot tovább vezesse.

— **Szélhámossággal vádolt német polgármester.** Berlinből jelentik: A poschlini másodpolgármestert, Alexandert, meglétartóztatták, mert az a vád ellene, hogy Tormann álnév alatt különböző szélhámosságokat követett el. A polgármester egy előkelő család leányának házasságot ígért és az apától kétezzer márkát csalt ki, azonkívül parcellavásárlások körül is szédeltetett és hamis okmányokkal is több csalást követett el. Érdekes, hogy Alexandert 1913-ban hétszáz pályázó közül választották meg Göschlin másodpolgármesterévé.

— **Elhalasztották az osz. vasutas-sztrájkot.** Rómából jelentik: Az ankonai vasutas-szindikátus főtanácsa hét szavattal hét ellenében elvetette azt az indítványt, hogy azonnal kezdjék meg a sztrájkot (ép úgy elvetették azt az indítványt, hogy római ideig tartó sztrájkot kezdjenek meg. Ezt a döntést az az okok miatt meg, hogy nem volt elég ideje a sztrájkot hirdetni, a mikor a kormánynak elég ideje volt arra, hogy elkészüljön a vasutas sztrájkot tehát kedvezőbb időntra kell elhalasztani. A dohánymunkás sztrájkja néhány gyárban, mint Veronában, Kagliában, Bariában csak kis mértékű volt mert a munkások legnagyobb része tovább dolgozott.

— **Megegyezett a német szövetség és a német entente.** Bécsből jelentik: Mint az Allgemeine Zeitung jelöli, a német entente hatalmai befejezték tárgyalásaikat a német szövetség jegyzékjavaslat felett, amelyet majdnem teljesen eredeti szövegben fogadtak el. A hat nagyhatalom athéi képviselői megkapták az utasítást, hogy a 11. napon adják át a jegyzéket a görög kormányoknak.

— **Martinovics ja.** Budapestről jelentik: A főváros kegyeleti bizottsága folytatja kutatásait abban az irányban, hogy a polgári Magyarország első hősi halálát Martinovicsnak sirját felfedezze. A sok és hiábavaló ádózás után, Gárdonyi Albert dr. fővárosi levéltáros olyan nyomra talált, amely több értekezéssel bírt mint az előbbi kutatások. Először a budai régi katonai temető és a vápi várnagyok közötti területen lenne. Ebben az esetben most értekezlet volt a városi tanácsban, amely a kutatás munkáját Bartal Lajos irányította meg. A bizottság úgy határozott, hogy esetben, ha Martinovics holttestét megtalálják, azon a helyen temessék el újra és sirja is díszes emléket emeljenek.

— **Fehérvár báró jobban van.** Bécsből jelentik: Fehérvár Geza báró állapotában egy kis javulást mutat. Fehérvár báró tegnap hosszabb ideig az ágyon kívül volt. Állapota közvetlen aggodalomra nem ad okot.

— **Eljegyzés.** Ettel Károly tisztviselő Arad eljegyezte Schmidt Friedl kasszonyt. Warnsdorfból. (Mint külön értesítés helyett.)

— **Tilos a sárkány!** Szigorú és kérielhetően rendeletet adott ma ki a főkapitány, amelyben egy szabályrendelet első paragrafusával ugyan ezen szabályrendelet ötödik paragrafusával és a „sárkányozással” foglalkozik. Ahogy egy szerv addig egészséges, amíg nem érezzük, ahogy egy asszony addig jó, amíg nem beszélnek róla, a mulatság, a játék is csak addig marad mulatság, amíg hivatalos elnevezést nem kell rá kényszeríteni, hogy beleillessen a hivatalos stílusba, a hivatalos stílusban irt hirdetésménybe. A sárkányeregetésből is csak azért lett im sárkányozás, hogy hirdetésményben Arad szab. kir. város egész területén, úgy a bel, mint a külvárosban a villamos vezeték oltalmáról alkotott szabályrendelet első paragrafusa értelmében megtiltassék. Vége, vége, a sárkányeregetésnek, nem fognak többé a tarka, nádrakifeszített nyolcszögök oly büszkén lebegni teronymagasságban fent a messzeségben, mintha nem is kötné hosszú házicémszáll a földhöz őket. Vége, vége, nem fog többé arany színű tavasz-délutánon nyolc-tíz-tizenöt sárkány viaskodni kint a Maros partján, szűkmellű, kávéházból kiszabadult sétálók nem fognak vágyakozva nézni utánuk, vége, vége, egy hangulatot, egy darab poézist megint letördelt a hirdetésmény, a hivatal, a szabályrendelet.

— **Agyonütötte az anyját.** Siefekről jelentik: Kovács Ferenc zalaudvarnoki községi bíró összeveszett édesanyjával, aki kiparancsolta fiát a házából, úgy, hogy Kovács kénytelen volt családjával együtt a kamarában meghúzódni. Az anyja azonban innen is kiutasította, ami annyira elkésértette Kovácsot, hogy kődarabbal fejbe dobta édesanyját. Az asszony oly súlyos sérülést szenvedett, hogy sérülésébe rövidesen belehalt. A csodálatosság Kovács Ferencet és feleségét letartóztatta.

— **Lezuhant a harmadik emeletről.** Budapestről jelentik: Ma délután három órakor a Zrínyi utca 16. számú ház harmadik emeletéről ablaktisztítás közben lezuhant Boros Mihályné huszonkét éves takarítónő. A mentők szétroncsolt tagokkal szállították be a szerencsétlenül járt asszonyt a Rókus kórházba.

— **Női gummiköpenyek legjobb angol gyártmány.** Ára már 25 koronától kezdve rendkívül nagy választékban Radó Gyula áruházában. 2057

— **Tavaszi újdonságok, elegáns kalapok, nyakkendők, harisnyák, úri fehérneműk, zsebkendők, gummikabátok, utazósapkák, az összes úri divatcikkek nagy választékban és legolcsóbban „Chic” úri divatüzletben Arad, Andrásy-tér 15. 1821**

— **Gyermekkosci gyári raktár.** Fischer-féle Nagyáruházban Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt. Fischernél legfinomabb, legmodernebb és legelegánsabb gyermekkosci 20%-al olcsóbbak lettek.

— **5 perc alatt megszüntet mindenféle főfájást egy eredeti Kárpáti-féle fejfájás elleni pastilla, 1 üveg 12 adaggal 1 korona.** Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszer-tárában Arad, Boros Beni-tér. 14

— **Elegáns női selyem és bőrtáskák, utazó készletek, bőröndök és más bőrárak, pipere és illatszerek, játékszerek legnagyobb választékban és legolcsóbban Hegedűs-cégnél. 1821**

— **Urak ruháikat olcsón és divatosan csak a posztó gyári raktárban szeressék be.** Lechner és Fleischer Arad, Szabadság tér 17. 2395

— **Tavaszi divatlapok Kerpelnél.**

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Országos kereskedelmi kongresszus.** Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés folyó évi május havában ünnepi fennállásának 10 éves évfordulóját és ez alkalomból diszközgyűlést és országos kereskedelmi kongresszust rendez. A diszközgyűlés május hó 3-án, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz és ezen a kormány, a hatóságok és a társaságok is részt vesznek. Este 8 órakor ünnepi vacsora a székesfehérvári Vigadó nagytermében. A kongresszus május hó 4-én és 5-én, hétfőn és kedden tart és napirendjén a következő tárgyak szerepelnek: 1. Vámpolitikai és külkereskedelmi. 2. Közlekedési politika. 3. Igazságszolgáltatási reformok. 4. Kereskedelem és iparfejlesztés. 5. Kereskedelem és közigazgatás. 6. Kereskedelmi szakoktatás. 7. Fogyasztási szövete-

zetek. 8. Adópolitika. Az O. M. K. E. a kongresszuson résztvevőknek mérsékelt áru vasúti jegy váltására jogosító igazolványt bocsát rendelkezésükre, ezeket a kongresszusi jelvényvel együtt az O. M. K. E. központi irodája és a vidéki kerületek szolgáltatják ki a jelentkezőknek. A szükséges felvilágosítások végett az aradi kerület vezetőségéhez és az O. M. K. E. központi irodájához (Budapest, Rudolf rakpart 9.) lehet fordulni.

TARKASÁGOK.

(A mosdás haszna.) A gyerekszobában rettentő sivalkodás van. A négy éves kis Micit nagy-nénje közelebbi ismeretségbe akarja hozni a szivaccsal és hidegvizzel. Ehez a nagy munkához a már nem fiatal és puderes, ráncos arcu néni minden rábeszélő képességét igénybe veszi:

— Micikém: a hideg víztől olyan szép piros lesz az arced!

— Nem, nem, neem! — bömböli Mici.

— Micikém látod, amikor én ilyen kis leány voltam mint te, sohase sirtam, mindig örömmel mosakodtam meg.

Mici egyszerre abbahagyja a sivitást és nem a leghizelgőbb pillantással mustrálja a néni arcát.

— Tudod néni — szól végül — nem látom rajtad, hogy a te arcodnak használt volna a hideg víz!

(Időszámítás.) Egy budapesti fiatal szobrászművészt nemrégiben nagy kitüntetés ért: meglátogatta műtermét az uralkodóház egyik tagja és modelt ült mellészobrához a művésznek. Ez a látogatás rettentő büszkévé tette az ifju szobrászt. Azóta alig lehet beszélni vele. Rosszakarói azt is híresztelik, hogy műtermében állandóan frakkban és plasztrenban gyurja az agyagot, formálja a gipszet. Ha ez nem is egészen igaz, azt azonban kilesték, hogy a művész új időszámítást vezetett be és a kőfaragósegéddel, aki egy márványszobor kifaragásánál segít a szobrásznak, ilyenformán elszámol:

— Mikor is kezdtünk ehhez a szoborhoz? Várjon csak... Tíz nap óta faragjuk és — igen: a fenség látogatása után huszonhárom nappal kezdük el...

(A tejesüveg.) Egy boldog apa mesélte el barátai körében ezt a kis gyerektörténetet. A boldog apának három egészen kicsi baba teszi hangosát a házában. Az apróságok között egy négy éves kislány a legöregebb, ő tartja mesével és felvilágosításokkal a fiatalabbakat is. Nemrég kihallgatták egyik ilyen „felvilágosító” előadását a kis professzornak. Az előadás kora reggel, ágyban történt.

— Ti még nem tudjátok, hogyan lesznek a mamák — magyaráta fölényesen a kicsiknek. — Először van az eljegyzés, aztán jön az esküvés, akkor hozza a gólya a gyereket és ha itt a gyerekek, akkor a mamából — tejesüveg lesz!

VIDÉK.

Magánvizsgálat. Az ujszentannai állami polgári fiúiskolában június hó második felében magánvizsgálatok tartatnak. Kérvények beadásának határideje május 7.

TANÜGY.

(—) **Magánvizsgálatok az aradi polgári fiúiskolákban.** A folyó tanév végén teendő magánvizsgálatok engedélyezése iránti kérvényeket 1914. évi május hó 10-éig kell beadni a Ferenc-téri iskola igazgatóségánál.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Ujaradi heti gabonavásár.
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Ujarad, április 21.

Az időjárás elég kedvező, de nem egyöntetű. A vetések felől panaszok hallhatók.

A gabonaüzlet irányzata a kedvezőtlen vetéshírek hatása alatt áll és szilárd.

Elkelt a mai piacon:

100 mm. buza	26
100 mm. tengeri	13:40
Rozs	18
Árpa	16
Zab	15

Az árak száz kilogrammonként koronákban értendők.

A hozatalok a mezői munkák következtében gyengék.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Tavaszi tudósítás.

Budapest, április 21.

Készáru.

Amerika egynegyeddel olcsóbb. Kínaiat, vételtedv nincs, 15 ezer mm 5-10 fillérrrel magasabb.

Határidő.

	Dél	1 órai
	sáv	sáv
Buza 1914. áprilisra	12.82-12.83	12.76-12.77
Buza 1914. májusra	12.77-12.78	12.64-12.65
Buza 1914. októberre	11.63-11.64	11.59-11.60
Rozs 1914. áprilisra	10.56-10.57	10.55-10.56
Rozs 1914. októberre	8.96-8.97	8.96-8.97
Tengeri 1914. májusra	6.76-6.76	6.70-6.71
Zab 1914. áprilisra	8.23-8.24	8.18-8.19
Zab 1914. októberre	7.98-7.94	7.88-7.89

As árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (április 21.)

Osztrák hitel	614
Magyar hitel	806 50
4% koronajáradék	82 10
Osztrák-magyar államvasúti	725
Jelzálogbank	417 50
Lezámitolóbank	503 50
Hazai Bank	279 50
Magyar Bank	501 50
Kereskedelmi Bank	8688
Rimamurányi	650
Balgótarjáni	706
Köszti Vasút	626
Városi Villamos	817.50

Bécsi értéktőzsde (április 21.)

Osztrák hitel	811
Magyar hitel	608
Osztrák-magyar államv.	711
Déli vasút	99 25

A Temesvári Lloydársulat terménycsarnokának hivatalos árjegyzése. (Árak 100 kilogrammonként korona értékben.) 1914. apr. 21. Buza 75 kilogrammos 24.60-24.92, 76 kilogrammos 25.00-25.10, 77 kilogrammos 25.20-25.30, 78 kilogrammos 25.40-25.50. Rozs (prima) 19.20-19.40, (közép) 18.80-19.00, Árpa (serfőző) 12.30-12.40, (takarmány) 13.40-13.60, Zab (prima) 14.20-14.30, (közép) 12.30-12.40, Tengeri régi (magyar) 12.90-12.99, (román) régi 13.50-13.80, új 10.30-10.50, Burgonya 100 kgr. (fehér) 6.20-6.30, (rózsa) 7.00-7.10.

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1914. évi április 22-én:

B) Bérletszűnet.

B) Bérletszűnet.

G. Kertész Ella és Góth Sándor együttes vendégfelleptével:

A zöld frakk.

Vigjáték 3 felvonásban, 4 képből. Írta: Flers és Caillavet, Fordította: Helai Jenő. Rendező: Szendrey Mihály.

SZEMÉLYNEK:

Maulevrier	Várnai Jenő.	Pi chet	Herold Ede.
A hercegnő	G Kertész E.	St. Gora'n	Virág László
Hubert	Góth Sándor.	St. Gobaioné	Aszalos M.
Burand	Polgár S.	Gierréné	Komjáthy M.
Brigitte	Harmath J.	De Jargeau	Nógrádi M.
Paroline	Gyöző A.	Ruszy	Nagy Dániel.

Kezdete este 7/8 órakor.

NYILTÉR.

Aspirin.

tabletták

:fej és fogfájásnál, rheumánál, influenzánál stb. elismert fájdalomcsillapítószer: hogy biztosan a valódi Aspirint kapjuk, kérjük a „Bayer” féle Aspirin tablettákat. Ezek eredetisomagolásban csövenként 20 tablettát 0,5 g 1 kor. 20 fill. ért kaphatók. Minden tablettán az Aspirin szó látható. Az Aspirin szó védjegyzett, tehát a törvények szerint, más cég nem jogosult készítményeit Aspirin névvel megnevezni.

8451

A gyermekén épül a világ jövője

és rendkívül fontos, hogy egészségére vigyázzunk. Ehhez azonban nem elég a testének gondozása és a nevelői gondosság, hanem mindennél inkább meg kell védeni azokat a veszedelemektől, amelyek a gyermeki szervezetet oly gyakran fenyegetik. Menynyi veszedelemmel jár az iskolába menés és az iskola az egészségre, azt tudjuk. A gondos anya úgy hárítja el ezeket, hogy zord időben valódi Fay-féle sodeni ásványpasztillát ad a gyermeknek az utra. Egy doboz ára 1 korona 25 fillér s mindenütt kapható. Vásárlásnál vigyázzon a Fay-névre s utánzatokat utasítson erélyesen vissza. 9483

APOLLO SZÍNHÁZ.

ZRINYI-UTCA. (BARÓ BOHUS-PALOTA.)

Csütörtök, péntek, szombat:

Az idény legnagyobb filmalkotása

Grant kapitány

gyermekéi.

Verne Gyula regénye után

Fildmráma 7 részben.

Nyomtatványok

csinos kivitelben készülnek az Aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában.

Tennisz-rakettek

a világhírű Siasenger-féle „Doherty” a speciel „E. G. M.” és Ideál, valamint a hasonló hírnevű Antiwet és más védjegyű eredeti angol rakettek 8 koronától kezdve nagy választékban.

Tenniszhálók,

eredeti Siasenger és Standard tennisz-labdák Füles és gummi

labdák.

A legkedveltebb Scrum és más védjegyű

footballok.

Football és futó cipők. Óriási választék női kezítiskákban, pénz-és szivartárcekből, utazó bőröndök, kalap kofák és berendezett uti készlet, séta botok, valódi angol és francia illatszerek, bel-és külföldi piprecikkek, fésű-és kefe-árak s más tartási árak.

Mindebből óriási választék és olcsó árakban beszerezhető

HEGIDÜS GYULA

cégnél

Aradon, Andássy-tér 16. Telefon 506.

Borbély- és fodrász-üzlet átvétel!

Tudatom a nagybecsült közönséggel, hogy **Weitzer-János-utca 2. szám** (Minorita palotában) a főposta mellett lévő

borbély- és fodrász-üzletet

Denelutti Ferenc urtól átvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelően hygienikus kiszolgálással, a legnagyobb gondal rendszert be. A borbély-válkozás, ugyszintén minden e szakmába vágó fodrászmunka üzletemben a legpontosabb és lelkiismeretesebb kiszolgálást nyer. Bátor vagyok még megjegyezni, hogy a Neumar-palotában lévő elsőrendű borbély- és fodrász-üzletben 10. évig működtem, úgy a t. közönség, mint főnököm teljes megelégedésére. 2442

Kiváló tisztelettel

Szeiller József

borbély- és fodrász

Weitzer János-utca 2. sz. (Minorita-palota) a főposta mellé

Kalmár József

villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.
Telefon 242. Telefon 244

Ajánlja

költözködők figyelmébe

villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

Villanyos csillárokat, villanyos főedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszűtő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket. 46

ALAPITTATOTT 1889-BEN

Várhol László

ur és női cipész Arad, Weitzer János-utca 2. szám. (Minorita-palota.)

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy a tavaszi idényre már megérkeztek a bőrkülönlegességek. Elvállalok a legújabb divat szerint férfi-, női- és gyermekcipők készítését, valamint Orthopéd-cipőket fájós lábakra. — Megrendelések 48 óra alatt esz közöltetnek. Visszamaradt cipők jutányos áron kaphatók. Becses pártfogást kér a legmélyebb tisztelettel

VÁRHOL LÁSZLÓ,

a legelső honvédezered tisztikarának szállítója

HARRY-Leather Polish!

A Chemical Works Ltd. gyártmánya

Az ori világ cipőtisztítószere.

CSODÁS fény!

ANGOL minőség!

Minden egyes dobozhoz használati utasítás van mellékelve **FONTOS TUDNIVALÓKKAL!**

Egy doboz ára 60 fillér
Nagyobb „ 1 kor.

Kapható Aradon: Vas Sándor és Tísa drogeria, Török Andor és Tísa drogeria, Weiss és Rosenberg borkereskedésében, Halász János borkereskedés, Eles Armin fűszer- és csomagekereskedés, Pollák József fűszer- és csomagekereskedésében. Ujaradon: Halász J. borkereskedésében.

Ahol a **HARRY** cipőtisztítószert még nem volna kapható, a szétküldési telep (Reiter és Társa, Budapest, VII., Elemér-utca 35.) kívánatra legkevesebb **6 dobozt is küld a pénz előleges beküldése és 30 fillér kezelési díj ellenében.** 9336

Rendelések így intézendők:

Reiter és Társa Budapest VII., Elemér-u. 35/a.

Valódi brünni szövetek

az 1914. évi tavaszi és nyári idényre
Egy szelvény 3.10 m. hosszú (szelvény 7 kor. teljes férfiruhához) (szelvény 10 kor. (kabát, nadrág, és mellény) (szelvény 15 kor. elegendő, csak (szelvény 17 kor. (szelvény 20 kor.

Egy szelvényi fekete szalonruhához 20.— K-rt, szilvagy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkamarnét, női kosztüm szöveteket stb. gyári áron káld, mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánérvő élvez, ha szövetségileg közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piácon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Oriásl választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen triss árban

Építetők

figyelmébe

bizalommal ajánlom

építészeti irodámat.

Elvállalok legelőnyösebb árban mindennemű új építések, átalakításokat és javításokat legjobb kivitel en.

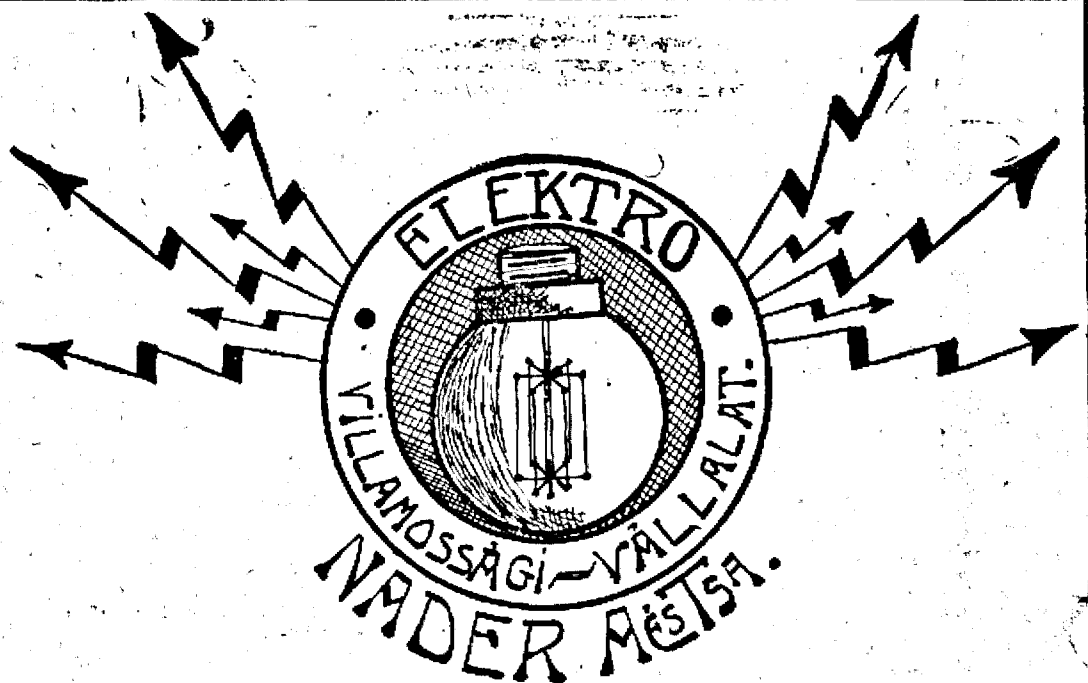
2587

Klaity János képesített kőművesmester
Csutora-utca 34. sz.
(Varjassy Lajos u'ca sarok.)

Költözködők figyelmét felhívjuk

villanyszerelő vállalatunkra

hol e szakmába vágó munkák a legjutányosabban elvállaltatnak. 1580

KNAPP SÁNDOR

kelemező, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó intézete, ARAD. Intézet: MAGYAR-UTCA 26. szám alatt. Felvételi üzlet: WEITZER- és KAZINCZY-UTCA sarkán. (A főpostával szemben.) Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan eszközölk.

Modern ruhafestés legújabb divatszakra, minta után. — Ruhatisztítás végig, száraz uton. — Továbbá osipkés és szövet-függöny, szőrme, szőnyeg, butor-szövet, kézimunkák, keztyűk stb. tisztítása és festése. — Több évi külföldi gyakorlat. 06

Leltározás alatt tulhalmozott raktár folytán
legjobb és legszebb **ernyő** és **francia fűzők**

NASSAN R.

ernyő- és fűző-különlegességi üzletében
Arad, Szabadság-tér 19. alatt,

már 1 K. 90 fillértől kezdve árusítanak el, ahol **javitások**
és **áthuzások** is a leggyorsabban és legjutányosabban, szak-
szerűen eszközöltetnek. 2041

Ferrenit Asbestpala.

1760—1914. pm.

Jelenkor legjobb és legolcsóbb fedő-
anyag.

Előnyei: Nagyfokú és állandó ruza-
nyosság. Teljes fagyállóság és ellenállás
bármely időjárással szemben. Nagyfokú
tűbiztonság. Igen csekély fajsúly per
m² 8—10 kg. Teljes vízhatlanság és rossz
hővezető, stb.

Elvállalom új épületek fedését, vala-
mint régi épületek, kastély, templomok
átfedését, költségvetést díjtalan. Egyed-
elárusítás és állandó raktár 1931

Braun Adolf
épületfa kereskedőnél Arad, (Uj-Mikela.)

Hirdetmény.

Az 1913. évi utadó minimumnak
külön kitüntetését tartalmazó egyé-
ner-kinti kivétési jegyzékét vélege-
sen megállapítom és a városháza I.
emeletén levő hivatalos helyiségem-
ben folyó év április 10-től 25-ig ter-
jedő 15 napra közszemlére kiteszem
azzal, hogy az ellen felszólalás írás-
ban hivatalomba nyújtandó be.

Arad, 1914. április 9-én.

Varjassy,
polgármester.

Mindenkinek saját érdeke,

hogy mielőtt sodronyszövet
kerítésfonat, szitaára és
acélsodronyágybetét szük-
ségletét bárhol is beszerezné,
kérjen árajánlatot az egye-
dül drótmunka készítőktől:

FISCHER TESTVÉREK

sodronyszövet, kerítésfonat, gyárából
Arad, József főherceg-ut 8. sz.
(az evang. templommal szemben)

és meg fog győződni, hogy
a legjobb minőségű saját
gyártelepen készült fonato-
kat a legolcsóbb árért le-
het beszerezni. Gyártelep
Kossuth-utca 45. szám. 1941

557. TELEFON 557.

Uj
villanyvilágítási
vállalat.

A n. é. közönséget értesítem,
hogy kerékpár és mechanikai
üzletemet **villanyvilági-
tási vállalattal** bővítet-
tem ki. — Elvállalom minden-
nemű villanyvilágítási beren-
déseket legjutányosabb árak-
ban úgy új épületeknél, mint
magánlakásokon.

GARTNER SAMU
villanyvilágítási vállalkozó és mű-
szerész 8778

Arad, Weltzer János-u. 2. Telefon 751
Legnagyobb kerékpárraktár

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekszenek, ha gyer-
meiknek átlátszó, kellemes ízű,

mindig
friss:
Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak. Egy üveg utasítással ára 2 korona.

Fagydagánatok elmulasztására, fagyvisz-
ketegység biztos megszün-
tetésére legjobb szer a
FRIGIN. Ára ecsettel és uta-
sítással 70 fillér.

Depillor-szörvestő. E kitűnő, a maga nemében
páratlan szerrel minden al-
kalmatlan szőrejt arc, nyak vagy karokról stb. minden
fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható.
Ára utasítással 1 korona.

Kötszerek, **gummicikkek**, és sebészeti
eszközök leg-
jobb beszerzési forrása. Az összes létező és friss
gyermektápszerek nagy raktára. :: :: ::

SOXLET sterilizáló apparatus és annak
egyebek külön is állandóan kaphatók.

Fenti szerek kizáróla-
gos készítője és egye-
dül nagy raktára:

Hajós Árpád

gyógyszertára ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

741

(Megyeházzal szemben.)

Hehs-féle Vasaschinabor.

Szuverén szer vérszegénység, sápkor, szédülés
a vérszegénységből eredő idegbajok, idegroha-
mok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, ál-
talanos gyöngeség ellen páratlan vérképző és
vérjavító, biztos óvszer malárikus fertőzések és
infekciókból eredő megbetegedések ellen úgy
felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ára 2 ko-
rona 40 fillér. — Készíti:

HEHS VILMOS

gyógyszertára

5187

ARADON, Batthyány-utca.

A Tavaszi erős napsugarak és szelek ellen

arc- és kéz bőrnek megvédésére a leg-
hasznosabb az általános közkedveltségű

eredeti Kárpáti-féle

Benzoe Creme

Ára 1 Kor.

és Benzoe Tejszappan

Ára 70 fillér,

a mely szeplőket, arcfoltokat és minden
arc tisztáltságot az arcról meglepő
gyorsan letisztít.

Készíti és postán szétküldi

Kárpáti János

gyógyszertára

Arad, Boros Béni-tér 15. sz.

6 Kor. értékű rendelésnél postaköltség
nem számíttatik fel. 7081

REICH GYULA

bádogos és vízvezeték berendező

ARAD, Hunyadi-utca 8. sz.

Färber fűszertárellal szemben.

Elvállal minden e szakmába vágó munkák készítését, úgy mint: fürdőszoba, angol klozet és vízvezeték berendezéseket, valamint bádogos munkákat a legjutányosabb árak mellett. Költségvetést díjtalanul készítenek. 2714

Apró hirdetések.

Azon apróhirdetésekre vonatkozó tudnivalók, ahol a hirdetés mellett: „Bővebbet, vagy cím a kiadóban” áll, közelebbi adatok olvashatók az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalának előcsarnokában elhelyezett táblán.

ALKALMAZÁST NYER.

Egy német kisasszony, ki magyarul is beszél, két nagyobb gyermek mellé azonnal fölvetetik, Perényi-utca 4., ajtó 5. 2701

Kell és Krausz

cégnél egy ügyes, fiatal segéd felvétetik. 2588

Tisztességes

jó nőt keresek mindenek két tagu családhoz. Bővebbet Szabadság-tér 21. a Konzervatorium felügyelőnöjénél. 2716

Ügyes tanuló

Mihály Gyula cukrászdában felvétetik. 2720

13-14 éves

ügyes leánya felvétetik Kerpel Izsó kölcsönkönyvtárában, Aradon. 2729

ALKALMAZÁST KERES.

Intelligens fiatal ember, ki a magyar és román nyelvet írásban és szóval jól bírja, írni vagy ehhez hasonló állást keres. Cím: Zegán Traján, Thököly I. 12. szám 2698

Vasuti díjzabásokban

és kártérítésekben perfekt nyugdíjas vasutas megfelelő alkalmazást keres. Cím: a kiadóhivatalban meg tudható. 2693

INGATLAN.

Házeladás.

Urbán Iván-utca 88. számú (volt Fejsze-u.) saroktelek és ház, könnyű feltételek mellett, szabad kézből eladó. 2479

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Két nagy műhelykályha

100 hosszú, 90 széles, vastag kázanélvezetű, hozzávaló csövekkel eladó. — Bővebbet; Porcellánház, Eötvös-utca 8. 2722

Kitűnő

száraz hánli szappan kapható Gottfriedéknél, Muukácsy Mihály-utca 8. sz. 2709

Antik órák

kaphatók Losonczy Lajos órák és órák szerésnél, Szabadság-tér 1. 2727

Sürgösen

eladó ebédlő, háló- és konyha-butor. Cím Szent Pál-u. 7. sz. 2725

Homok

rostált vagy kavicsos házhoz szállítva megrendelhető Porczán Lajosnál Boczkó-utca. 2571

Háziasan készült

komlóspár élesztőt kenyérsütéshez viszontelárusítóknak a legolcsóbban szállt Nagy Pál Mihály komlóspár élesztőgyára Földek. 2679

Rövid zongorát

megvételre keresek. Ajánlatokat „Zongora” alatt a kiadóba kérek. 2699

Szőlőkarót,

7 láb magas prima tölgyfából szállít bármely álmásra előnyös árban. Vas József, fakereskedő, Uj-arad. 2697

Butorok és lusterek

olcsón azonnal eladók. Megtekinthetők délután 2 és 3 óra között. Ezzséb- körút 20. II. 12. ajtó. 2694

Egy doboz

100 darab hártyalon levélpapír, 50 papír és 50 selyempapír bélésű boríték egy koronáért kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papírkereskedésében. Telefon 517. 1941

Eladó

gazdasági eszközök u. m. szekerek, ekek, lógeréblék, vetőgépek, trieur, rosta. Értekezhetni lehet: Krisán Sándor birtokosnál, Lovarda-utca 1. Atilla-tér sarok. 2675

Butor

kevésbé használt, teljes hálószoba és más különálló butordarabok olcsón eladók. Verbőczy-utca 5. I. em. Megtekinthető d. u. 2-4 ig. 2677

Eladó

egy női park hintó, vagy egy homokfutó kocsival becserezélem. Deák Ferenc-utca 24. 2721

KÜLÖNFÉLE.

Exerjőfti

gyomor elixir. Emésztési zavarok, étvágytalanság, felfúvódás, gyomorégés, émelygés, hányás, hányinger, szédülés, gyomorgörcsök, székrekedés, bélrenyheség, bélférges (giliszták) bélbakteriumok ellen. Ára 1 és 2 korona Raktárak Hehs Vilmos gyógyszerháza Aradon, Batthyány-utca és gutori Földes Kelemen gyógyszerháza Aradon, Deák Ferenc-utca. 5180

India fogcsappék

a legmakacsabb fogtájait azonnal megszüntetik, ára 70 fillér. Főraktár Gutori Földes Kelemen gyógyszerháza és vegyészeti laboratórium Aradon. Összes készítményeink kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-utcai gyógyszerházában. 1224

Selyempapírral bélelt

100 és 100 levélpapír és boríték fehér vászon,

100 és 100 levélpapír és boríték kék vászon,

100 és 100 levélpapír és boríték szürke vagy orém vászon,

korona 3 korona

Jámbor Antal

papírüzletében,

Andrássy-tér 3.

Tabajdi-utcai oldalon. 1221

FOGAK

huzása, tömése, fogsorok, aranyhidak és koronák ideálisan szépen, ragásra kitűnően, készülnek 8091

HALMOS

fogtechnikai termékek Ástalos Sándor-utca 10. sz. (Szabadság-tér és Ástalos Sándor-utca sarok.)

Dr. Keppich

orvos ur házában.) Telefon sz. 636

Csernyei Márton

képesített kőműves mester Arad, Boczkó-utca 8.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, ugyszintén tervezéseket és javításokat a legjutányosabb árért. Raktáron tartom a legjobb

építési anyagokat

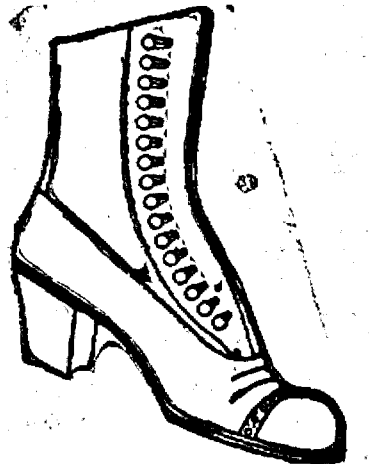
u. m.: mész, cement, kőfedéleméz, (kátránypapír), nádfontat, gipsz továbbá új és régi nedves falak elszigetelésére Trokum (folyékony aszfalt) kitűnő elszigetelő anyagot. 2029

Nagymennyiségű maculatura eladó.

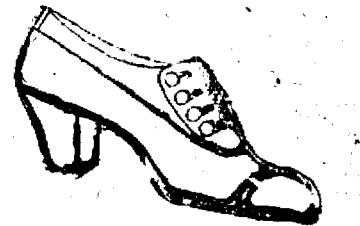
Nagy választék amerikai alakú férfi és női cipőkben 10.—, 12.— és 14.— K-ás árakban.

Világhírű „VERA” amerikai férfi és női cipők egyedüli eladási helye.

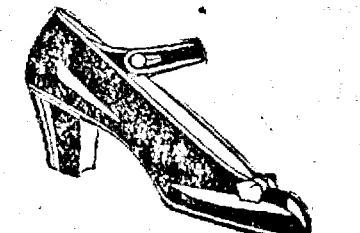
F. L. Popper-féle férfi, női és fiú cipőknek nálunk van a kizárólagos raktára.

„BALLY”-féle francia fél- és magassaru cipőknek főelárusítója.

„HELIA” és „TIP-TOP” higiénikus gyermekcipőknek szintén egyedüli eladási helye.

Ugyanitt kaphatók egyedül a „BALLY”-féle felülmúlhatatlan alkalmi és tánc cipői.

Buchsbaum és Tsa cégnél Aradon, 6253 Atzél Péter-u. 3. sz. TELEFON: 442. SZÁM.

Lázár Jenő

Fogtechnikai terme

ZRINYI-UTCA, Br. BOHUS-PALOTA II. KAPU.
Szabad lifthasználat. Telefon 993. szám.

Vizsgázott fogtechnikus.

Foghuzás. Műfogak. Fogtömés.

APRÓ HIRDETÉSEK

ÜZLETEK.

Egy

jó menetű fűszerüzlet családi ok miatt eladó, Damjanics-u. 1. sz. alatt. Ösv. Freund Béláné. 2719

Jófogalmu szatósüzlet, korcsmával eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2664

Jófogalmu

korcsma és üzletheiység külön teremmel együtt, kiadó. Cím a kiadóban. 1501

KIADÓ LAKÁS.

Butorozott szobák

szépen berendezve jutányos árban kiadók, Bockó-utca 5 szám. 2710

Szép utcai lakás

május 1-re kiadó, Batthyány-u. 16. sz. alatt. Bővebbet Funkelstein József írodájában, Petőfi-utca. 2849

2 utcai szoba

butorozva fürdőszobával garzon lakásnak kiadó Batthyány-u. 82a. Telefon 589. 2487

LAKÁST KERESNEK.

Kapukösti

bejárattal csinosan butorozott szobát keresek. Ajánlatokat „Állandó lakó” jellegű lap kiadóhivatalába kérem. 2726

Meglepő!

Ujdonság!

Pompás esti fényben remekül mutat a:

**FEHÉR-
RÓZSA-
CRÉM-
ZÖLD-
LILA- ÉS
NARANCS**

színű egyedül valódi „Turul” puder. 1 doboz ára: 1 kor. 50 fillér. Szeplő, mitesser a tavasz hirmökei! 6943

Mindenemü arctisztítátság rövid időn belül eltűnik és az arc bõr puha, bársonysimává lesz, az egyedüli „Turul” krém használata által. Ára: próbatégely 70 fillér, középtégely 1 korona, nagy tégely 2 korona. Fenti szerek egyedül kaphatók a készítőnél:

WAJDITS

GYÖRGY gyógyszerész ARAD, Karolina-u. és Ferenc-tér sarok

Mindenki azt mondja már; hogy szeplők, májfoltok

és minden arctisztítátságok eltüntetésére legjobb az eredeti

Kárpáti-féle

Benzoe tejjerme ára 1 korona.
Benzoe tejszappan ára 70 fillér.

Főraktár: 6575

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyszerész
ARAD, BOROS BENI-TÉR.

Villany- és gáz-

berendezéseket olcsón elvállalok. Nagy raktár modern csillárokban, asztali lámpákban, villany, gázizzólámpák és izzótestek, tüvegek, prizmak, rojtók és minden e szakmába vagyó cikkekben mérsékelt árakkal. Költségvetések díjmentesen.

Városi és megyei telefon 627.

Kiváló tisztelettel 6571

Návrády Ede

villany és gáz-szerelő
Arad, Boros Beni-tér 9. szám.

Takszámoteres

Bér-autók

Telefonszám

810

2281

Szolgálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig
Garage: Deák Ferenc-utca 8 sz.

Olcsóbb, mint a hatóság mérszárazék.

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Forray-utcai mérszáros- és hentes-üzletben csakis elsőrendű hizott marha-, borju- és sertéshusokat az alantí — sokkal olcsóbb árakon, mint a város — árusítok s így nincsen szüksége a nagyérdemű közönségnek a hatósági mérszárszék felkeresni, ahol lesoványodott marhák lesznek kimérve. 2475

Árjegyzék:

1 kg. hizott marhahus szegy ... 1 K. 20
1 > marhahus hátulja levesnek 1 > 28
1 > rostélyos, fõlsár, fehérpe-
csenye ... 1 > 52
1 kg. vesepecsenye ... 2 > —

Sertéshus:

1 kg. comb, tarja ... 1 K. 76
1 > oldalas ... 1 > 60
1 > karaj ... 1 > 84
1 > zsír ... 1 > 52
1 > szalonna ... 1 > 40

Fiatall borju:

1 kg. eleje ... 1 K. 60
1 > lapoczká ... 2 > —
1 > comb ... 2 > —

Szíves pártfogást kér:

Farkas György
mérszáros és hentes Forray-utca.

RADÓ GYULA

NŐI FELÖLTŐ ÁRUHÁZÁBAN

ARAD.

KOSZTÜM UJDONSÁGOK

cottelen, pepita és más divatszövetekből
legjobb szabás már 35 koronától kezdve.

Legujabb divatu női felöltők

Rövid divatfelöltő,
Sportkabátok,
Selyem felöltők,
Fehér kabátok,
Gyermek felöltők,

Leányka ruhák,
Bluzok,
Pongyolák,
Aljak,
Lüster- és gummiköpenyegek

rendkívül nagy választékban.

Gyászruhák és gyászbluzok.

Szabott árak!

Telefon 238.